

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Paulli, Joachim Richard.; [af Joachim Richard Paulli?].
Titel Title:	<u>Naturen over Optugtelsen : eet Skuespil paa 5 Acter</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : Hieronymus Christian Paulli, 1724
Fysiske størrelse Physical extent:	84 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

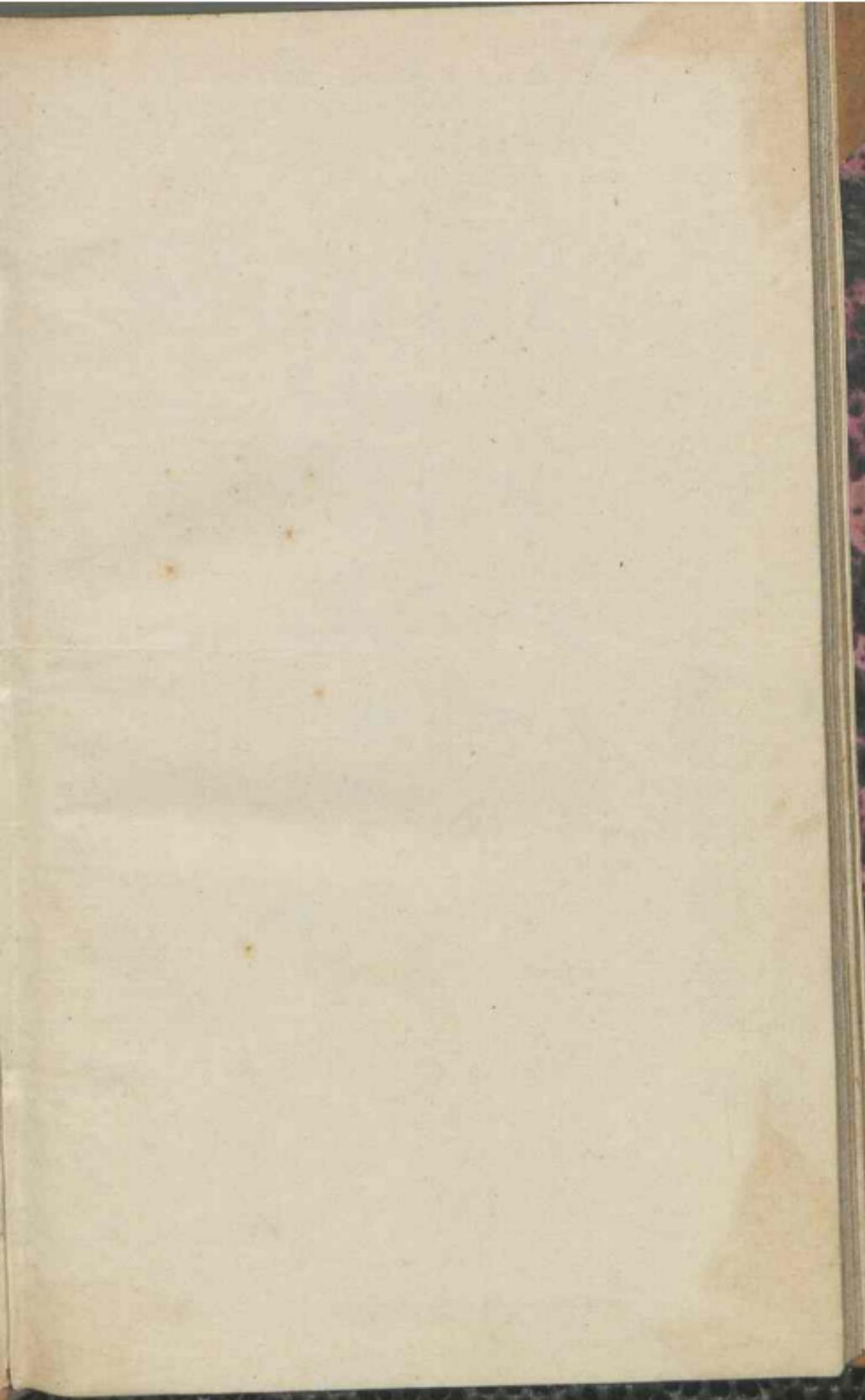
55. - 263.

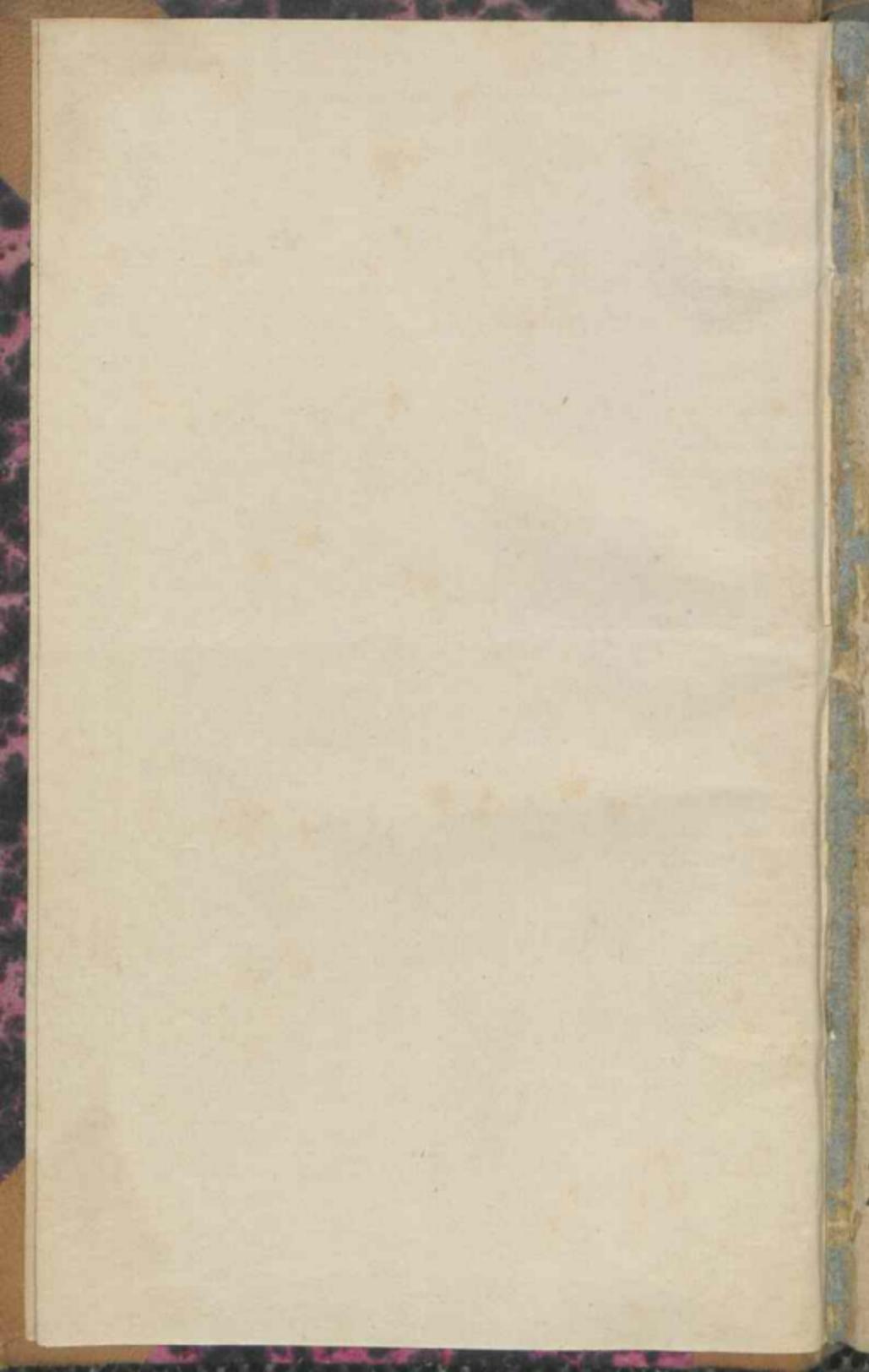
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021923800

Naturen
Oder
Opugtelsen/

Eet
Stuespill

Vaa
5. ACTER.

KJØBENHAVN,
Sindes tilkøbs hos
Hieronymus Christian Paulli
Boghandler sammesteds.

Tryckt hos Joh. Jørgen Høpffner/ Univ. Bogtr,
Aar 1724.

Personer.

1. Harpagon, en gammel Mand.
2. Melissantes eller Fictitia Harpavons Daatter, under dette Navn i Mands-Klæder, forliebt i Leandre.
3. Florida, Harpavons Daatter, hengiven til Studeringer.
4. Lucia, Harpavons Daatter, gift med Demophon.
5. Demophon, en gammel riig Mand, gift med Lucia.
6. Leandre, Frier til Fictitia.
7. Florentinus, Frier til Florida.
8. Donatns, en gammel Magister.
9. Orlando eller Dorinde, Fictitiæ Pige, udi Mands-Klæder under dette Navn.
10. Doris, en gammel Tieniste-Pige hos Demophon.
11. Crispin, Leanders Tienere.

Naturen over Dytugtelsen.

ACTUS I.

Theatrum een Gade.

Scen. I.

Meliffantes. Orlando.

Orl.

Saa sandt som jeg er en ærlig Pige/ saa
 kand jeg forsikre eder min smucke J. m.
 frue/ at jeg aldrig i mine Dage meere
 fordrager Skjorter/ siden jeg er kommen i Bas
 ne/ efter eders Exempel/ at bruste og giøre mig
 til i Mandsklæder. Der er saa min Troe saa
 skoor Forskiel paa det Levnet vi før førte og det
 vi nu fører/ at jeg icke kand beskrive den; og der
 er langt større Fornøielse ved at spakere omkring
 med Harten under Armen og Næven i Siden/
 og saaledis under en fremmed Klædning udlofs
 ke de unge Fruentimmer/ saa og veyere de sver
 mende Mandfolk her i Staden/ end at sidde
 snøret om Dagen for at pricke i en Kamme/ og
 bie efter at nogen vil komme forbi Bindevet og
 tage sin Hat af. Ders m J nogen Tiid gir jer

til / at blive Fruentimmer igien / saa vil jeg bede
 eder / at I icke vil røbe mig / thi jeg har ald for
 stor Lyst til dette Levnet.

Meliff.

Men Mandfolck / min Kiære Dorinde, har
 dog altid Luven fra os. Det har jeg tidt nock
 forsøgt / siden vi forandrede vor Dragt. Kier-
 lighed er en forborgen Ild / der buldrer og larmer
 hos os indtil den faaer Lust / og har hundrede Ud-
 veie at aabenbare / at vi icke ere det vi giver os
 ud for. Jeg for min Part frygter derfor hver
 gang jeg seer Leander; og ihvorvel jeg en Tid
 lang allereede har omgaaet ham udi denne Klæd-
 ning / og i Fortrolighed faaet ham til at troe / at
 jeg er en Mands Person / som heder Melissan-
 tes, saa dog alligevel er jeg bange for at røbe
 mig selv u-forsvarendes. Hand elsker mig saa
 høyt / som een Ven kand elske den anden / maa-
 ske af en anden Drift end hand selv veed / og den
 Fortrolighed udi hvilken hand aabenbarer mig
 sine hemmeligste Anslag / frygter jeg vil eengang
 udlocke meere af mig end jeg tør sige ham.

Orl.

Det kommer alt deraf / at I icke har foran-
 dret Hierte tillige med Klæder. Den samme
 Skiebne blev jeg visselig underkastet / dersom jeg
 vilde lade mig regiere af Cupido som I / men
 saa gal er jeg icke. Hand er ald for mager end
 at jeg skulde faae Behag til ham / og ald for blind
 end at hans Øien skulde føre mig i Bildfarels-
 se. Jeg kand icke faae større Sindighed til den-
 ne liden Skalck / at jeg jo kunde / om jeg havde
 sat paa ham / druckne ham i en Kilde fuld af
 Tomfru-Saare / der skulde være saa salte som
 hans

hans Moders Søe/ eller og jeg vilde sætte ham i Truncken og et stort Hul/ hvor de Forliebtes Suck skulde trænge sig ind til hans Marv og fortære hans Kræfter.

Meliff.

Du taler saa forboven/ som du kunde have afsagt ald Fruentimmer Egenskab den Tiid du kastede dit Skjort. Det har jeg ickc gjort/ og derfor kand jeg ickc aflade at være Fruentimmer liig/ og paa deres Skrøbelighed veed du jo at Cupido altid gierne bygger sin Magt. Jeg kand ickc see mig selv i Speiglet uden at tæncke paa Leander, og siden jeg for hans Skyld har isøret mig denne Klædning tæncker jeg idelig paa ham/ ickc uden Sindets største Uroelighed/ derfor er jeg saa kied af denne tvungene Dragt/ og ønskede gierne/ at lade mig see igien med ald den Yndighed som voris Kiøn formaaer/ men hvorledis det best skal stee/ veed jeg ickc.

Orl.

O! tæncker aldrig paa/ at det vil løbe vel af. Eders gamle Fader den egenfindige Harpagon er alt for hevngierig end at hand skulde vilde tiendes ved eder/ og eders lærde Søster Florida vil derudover vist nock faae eders Matrimonium til de mange Penge som hende forleeden bles testamenteret. Det er noget jeg seer saa vist forud som det allerede var stect.

Meliff.

Jcke dismindre naar Pungen er tom og de faa Penge oppe/ som vi i den Hast kunde tage med os/ da vi flygtede af min Faders Huus/ saa vil det dog paa det sidste komme dertil. Og at det da ickc skal være for sildig naar min Søster Florida maaskee har baade min Faders

Hierte og Midlerne borte / saa vil jeg heller / jo før jo bedre vende om igien til min Gader / bede ham om Forladelse / see eenfoldig ud / og love aldrig at gjøre sligt meere. Ach! Dorinde eller Orlando hvad jeg skal kalde dig.

Orl.

J maae gjøre i den fald hvad J vil / naar J kuns ick vil sige hvor jeg er bleven af; thi jeg har endnu i sinde at gjøre mig adskillig Hornøjelse i denne Habit, før jeg legger den af. Og naar J derfor vil vedblive eders Ord / med at delge min Forklædelse / saa er jeg tilfreds J aabenbarer eder for jer Gader hvor og naar jer selv lyst. Tager eders forrige Klæder paa længe nock / gaaer til eders Gader / falder ham om Halsen / med forstelte Taarer i Øynene / falder i Knæ for ham / med en hyckelste Ufbigt paa Tungen / forfølger ham hvor hand gaaer / at hand ick skal undgaae jer / holder ham i Riorden / at hand skal høre eder / jeg skal ick være derimod.

Meliff.

Jeg har betænckt mig. Jeg vil blive i denne Dragt endnu een Dag eller to længere / hvem veed hvad Lejlighed i den Tiid kand forefalde / og hvad for en god Stiørne jeg endnu maatte have paa Himmelen.

Orl.

Lejligheden kand gjøre det / som J siden gierne ønskede u-giort. Mens Jomfrue / lad os tale lidet koldfindig om denne Materie, og fortælle Historien, som den ick kom os ved. Her skal være et Gruentimmer i Byen som heder Fictitia, gandske ung / maadelig smuck / lille korn dydig / som er løbet fra hendes Forældres Huus / og stripper omkring udi Byen efter en Person heder

heder Leander, en meget vacker Karl/ har 4000 Rixdalers Gndkomst om Aaret/ men er en Person/ den hun aldrig talte med/ før hun resolve-rede sig til at løbe efter ham. Det der var Mars sag til hendis Flugt var nogle Vapier-Lapper / tillige med et Doustin eller to Cavalleers Eder og Paroler, som blev hende slengt ind af Bins-duet/ og dermed vil hun beviise hand elsker hende. Efter at hun ved saadan Omgang havde sat sig i Soragt hos sin heele Familie, ja hos denn heele Bne/ saa tæncker hun at giøre alt dette got ved en Vielse; Gandelig I maae/ som I siger/ have en særdeelis god Stierne paa Himlen dersom alle Folck skal tale vel derom/ og af disse Omstændigheder domme noget Erværdigt. Troe mig kuns/ der er stor Forskiel paa Leander, saaledes som hand er i sig selv / og saaledes som I vilde hand skulde være: Hand bær icke et Fruentimmers Herte under en Mandts Riort som I gjør / thi saa kunde mand tæncke hand elskede med Bestandighed; Men hand er som alle andre findet/ der gjør deris Interesse til deris Afgud/ og holder for meget af den / at hand skulde opoffre samme for hans Kierlighed.

Meliss.

Dit Hoved er ligesom et Drener = Jern / og din Misforstand har gjort dig desig. Jeg veed bedre Beskeed om alt dette. Jeg lærte at kiengde Leandre af Hiertet / før jeg kiente ham af Ansigt/ og denne Kundskab overtaler mig til at troe/ at hand icke er denne ubestændige Verderliig.

Orl. Ja i Romaner har jeg nock hørt før om saadanne Ting/ som kaldes trofaste Elskere/ men =

Meliff. Sie stille eller tal lidt klogere.

Orl. Jeg siger som jeg meen det/ og saadanne Ord ere altid mindst behagelige: Men det er lige meget/ jeg kand derfor ickc styre min Tunge; Vil I binde den/ saa maae I ligesaa gierne sive Munden til/ hvad Fornøielse er der i at leve/ naar mand ickc maae snakke?

Meliff. Der bliver ickc Tiid til at snakke længere om den Materie, jeg har solck komme; Forglem dig nu ickc selv/ og husk paa/ at jeg heder Melissantes og du Orlando.

Orl. See der kommer Florentinus, som efter Moden frier baade til eders Søster og til hendes Penge/ hvor artig siel vi det forleeden at viide? maaskee havde hand vidst/ at I var hendes Søster/ saa havde hand ickc sagt eder nær saa meget.

Meliff. Sickerlig det. Jeg havde hvercken faaet det at viide/ en heller hadsomhelst hand/ da du var bortgangen/ aabenbarede mig og Leandre i Fortroelighed; Men Viinen gjorde ham aabenshiertig/ og det Venckab/ der er imellem Leandre og mig holdt hans Undseelse/ saa jeg deruds over kom i Kundskab om det jeg bør at vide.

Orl. Nock talt om denne Materie, hand er hos os inden vi veed deraf.

Scen. 2.

Florentinus, Melissantes, Orlando.

Flor. Hvad got nyt har I to imellem eder/ imedens I er saa gestærftig.

Meliff. Vi har geraaden i en nærgaaende Dispute, og talte om Klæde-Dragt / disputerende med hverandre / om icke Fruentimmer-Dragt er langt ziirligere end Mand-Golckenes. Deris kostbare Satter paa Hovedet / hvorved de kand udvise deris Behændighed / deris opsatte Haar / som kand skee med saa mange Forandringer / og over alt de mange Baand de bruge / som give Anledning til en stoor Ziirlighed.

Flor. Det er noget jeg icke regarderer saa stort paa som du / der icke gjør meget andet om Dagen end at pyndte dig / og allerhelst snacker om Fruentimmer og deris Arbejde. Sandelig / du har derved længesiden robet dig selv hos mig / at du er en Fruentimmer-Gieck.

Meliff. Da har du deri taget mærckelig feyl / er der noget af de to Rion / som behage mig meest / da er det Mands-Personer / jeg skulle icke kunde bringe det over mit Sind / at forliebe mig i et Fruentimmer.

Flor. Saa skal du snakke for Børn / og icke for dem / der veed hvad Riød og Blod har at sige. Jeg turde icke lucke dig inde med et Fruentimmer paa den hegre.

Meliff. Ingen bædre end mig / og jeg troker alle Mands-Personer / om nogen af dem skulle være meere koldfindig.

Flor. Det kom paa en Prøve an / om en havde Lust til at forsøge det; Men jeg bekiender reent ud / at jeg understood mig icke at udholde saa stoor en Trisselse. Jeg har alt for stoor et Exempel i mig selv / hvad Magt Rierlighed har over Hierterne.

Orl. Kierlighed siger J / ja Kierlighed til Penge vil J sige / det er vist dem J frier efter.

Flor. Friede jeg efter Pengene alleene saa var jeg giærlig / friede jeg efter Florida alleene / saa var jeg daarlig / men nu beyler jeg til dem begge for at faae det Skudsmaal / at jeg er forstandig.

Orl. Men hvilcken af Deelene vil J holde meest af?

Flor. Jeg vil see jeg treffer Maade i begge Deele / jeg vil icke elske Pengene / saa jeg skulle foragte Florida, og jeg vil icke   "   "   "

Meliss. Men er J og forsicket / at Florida icke foragter eder?

Flor. Vist nock er det / hun har den samme Zejl / som alle de der hænger for meget i Bøger / og glemmer at tæncke paa ald anden Fornøielse / for den store Lyst skyld / den hun har til Studeringer. Men icke dismindre har jeg got Haab / at faae hende paa den rette Vey; Thi jeg bruger de rette Midler dertil / og har anmeldet mig hos hendes Fader / og naar jeg først har hans Tilladelse / saa gir Resten sig siden.

Meliss. Det er sandt / at det er den almindelige Maade at frie paa / men derfor er den icke den beste.

Flor. Jeg er nu nær ved at naae min Begiæring / som jeg nogen Tid har været / og jeg ventet Saa deren her hid / for at tale med ham selv.

Meliss. Hvem Harpagon?

Flor. Sa den samme.

Orl. Kommer hand her hid?

Meliss. Saa hør jeg.

Orl. Saa bliver det icke Tid for jer at bié.

Flor. Hvad vil den Forundring over dette Komme sigs? Der

Meliff. Det kand jeg best fortælle eder: Jeg er Harpagon meere skyldig/ end jeg strax kand betale ham/ og derfor skyer jeg hans Nærværelse. (abit.)

Orl. Gaaer kuns I givr vel der i. Men jeg vil bie/ for at see om hand kiender mig/ thi jeg har temmelig forandret mig siden jeg talte med ham sidst.

Flor. Da har vi ham der/ om jeg seer ret.

Scen. 3.

Florentinus. Harpagon. Orlando.

Harp. Det bliver uden Tvivl den gode Ven/ som har gode Tæncker til min Daatter Florida.

Flor. Ja min Herre jeg ønskede mig kuns saa lykkelig/ at min Herre vilde have en fierde Part saa megen Godhed for min ringe Person/ som jeg har Kierlighed til hans Daatter og Respect for ham/ saa var jeg lykkelig.

Harp. Jeg har ické Marsag at tæncke andet end got om ham/ siden jeg intet ont hør om ham/ der synes og at være en særdeelis Liighed imellem eder/ i det eders Navne begynde begge af een Stabelse/ I heder Florentinus og hun heder Florida, og Liighed er det mand skal see efter i den sald; Men som Gistermaal/ om det skal have noget Art/ ligesaavel beroer paa Brudens/ som paa hendes Forældres Samtycke/ saa har jeg nu Bud efter min Daatter/ for at giøre Forslag om dette Parthie/ for jeg kand give ham fuldkommen Ja.

Flor. Bentes Florida herhid/ saa vil jeg bede om Tilladelse at trinde af saalænge/ og siden at maatte høre beskeed hos min Herre: thi jeg forestiller mig

mig let/ at hun som et Ungt Fruentimmer vil bæ-
re Undseelse for at udlade sit Hierte i min Os-
verbærelse.

Harp. Det er icke ilde betænckt; sandt at siige/ saa
inclinerer Florida icke synderlig til Giftermaal/
men en vigtig Aarsag tilskynder mig/ at overras-
le hende dertil alligevel. Som jeg derfor holder
raadeligst/ at føre hende først paa Tancker om
Giftermaal/ før mand gjør hende Forslag om
nogen vis/ saa finder jeg Behag i hans Forsæt/
og vil have den Ære at vente ham ret nu her igien.

Flor. Jeg skal indfinde mig. (abit.)

Scen. 4.

Harpagon. Orlando.

Harp. Hvad skal jeg troe denne Karl vil; Vil I ta-
le med mig/ efterdi I seer saa paa mig.

Orl. Jeg er en ung Student/ som iblant andet
har lagt mig efter Chiromantie, og at kunde see
af Solckes Anstæt/ hvad som dem er vederfaret/
eller endnu skal hendes.

Harp. Da har I lagt eders Tiid usigelig vel an/ det
er nock Umagen værd/ at sende sine Børn til Uni-
versiteter/ for saadan Gieckerie skyld.

Orl. Siig icke det min Herre/ det er et ædel Videns-
skab og ingen Gieckerie/ mand gaaer nock saa vist
paa sine Sager/ som enten Astronomi med at
siige Beyret forud eller Medici med at kiende
Sygdommen.

Harp. Ja / ja.

Orl. Ja ja siger I. Det er saa meget sagt/ som I
troer mig icke/ det er at spotte min Videnskab. Jeg
skal

skal overbevise eder/ at I tager fejl/ og sige eder de
Sag om eder selv/ at I skal forundre eder.

Harp. Det gad jeg nock hørt.

Orl. See saa lad mig ret see paa eder. Enten er
I Enckemand eller I bliver det vist nock.

Harp. Jeg har icke nødig at blive det jeg nu har vær
ret i mange Aar.

Orl. Seer I vel at jeg sagde Sandhed.

Harp. Det kunde mand endelig giette til/ kand I
icke sige meere end det?

Orl. So vist kand jeg det. I har 3 Døttre/ der
eene er gift med en gammel Mand/ og hun er
endnu meget ung.

Harp. Rigtig nock/ det er min Daatter Lucia som
har Demophon.

Orl. Denne hendes Mand er en velhavende Mand.

Harp. Ja hand har forhvervet sig store Midler i
Bestindien.

Orl. Men det synes ligesom I icke med eders go
de Billie havde givet ham hende; I hvorvel at
denne Ewer-streeg er et Tegn/ at I dermed er
tilfreds.

Harp. Endnu er det ret nock; Thi jeg var i Begyn
delsen derimod/ estersom hun/ da hand begiære
de/ hende ickens var 8 Aar gammel/ men da hand
forestillede mig/ at hand i den Alder vilde tage
hende i sit Huus/ paa det hand i Tide kunde ven
de hende efter sit Sind/ og fravende hende fra
diffe Verdens Forlystelser og Galenskab/ som
vor Natur icke skulde findes tilbønelig til/ der
som vi ved god Optugtelse og Ewang i vor Ung
dom blev fraholdt at faae Smag paa Verdens

Gorsængelighed og at see onde Exempler; Hand og desforuden gav mig en anseelig Summa Pengge for hende/ saa loed jeg mig overtale til/ at give mit Samtycke dertil/ og med min Willie har hand siden den Tiid opdraget hende i sit Huus/ hvilcket hand med stoor Gorsuunlighed har ladet indrette alleene til hendes Optugtelse; Og nu for et par Maaneder siden nemlig/ da hun fyldte sine 15 Aar/ har jeg med største Gornøyselse givet mit Minde til at de nu har holdt Bryllup med hverandre.

Orl. Det maage jeg troe. Jeg kunde icke heller bilde mig ind/ at mine Regler skulde slaa feyl. Nu lad os see videre. Der seer jeg et langt graa Haar i eders høyre Øyenbryn/ det betynder en stoor Sorrig som een af eders Børn har gjort eder.

Harp. Da bliver det vist nock min Daatter Fictitia, som er løben bort/ uden at jeg veed/ hvor hun enten er støyen eller fløyen.

Orl. Ney det kand icke være det/ der er en Bugt paa Haaret i Mitten/ da det betynder/ at den som har gjort eder det graa Haar/ er saadan een som brynder sit Hoved med megen Læsning; I har jo ingen Søn som har studeret.

Harp. Ney vist icke/ men min Daatter Florida er saaledes indragen med Studeringer/ at hun icke gider hørt om ander end det.

Orl. Saa bliver hun vist nock den/ der har gjort eder dette graa Haar.

Harp. Det lader sig endelig nock derpaa udtyde/ thi ved det hun er saa hengiven til Studeringer/ saa fand

Kand jeg icke faae hende overtalt til at gifte sig / og dermed gjør hun mig en stor Fortrød / og stiller vor Familie ved 30000 Rixdlr. som hendes Farbroder har testamenteret hende med Vilkaar / at de skal betales paa hendes Bryllups-Dag / og / hvis hun icke gifter sig / forfalder til de Fattige. Men jeg har nock saa stor Aarsag at gremme og harme mig tillige over min Daatter Fictitia, og derfor tænckte jeg at det Haar skulde betyde hende. Seer eengang om der icke sidder lige saadan et Haar i det Venstre Øyebryn.

Orl. Ja det er et naragtig Øyebryn det venstre Øyebryn. Der sidder tre Haar sammenslyngede i dette Øyebryn / ja net op tre / og disse tre Haar siger mig / at der har 3 Affecter taget Overhaand hos eder / som mand endnu icke veed hvilke af dem vil raade meest. Og disse tre Affecter ere: Gaderlig Kierlighed / Naragtig Brede / og latterlig Hovngierighed.

Harp. Hvordan er det I siger?

Orl. Jeg siger / at det eene Haar der er saa lige / betyder at I icke savner Kierlighed til Fictitia i eders Hierte / fordi I savner hendes Persons Narværelse i eders Huus.

Harp. Ja det er vist nock / dersom den Tøs kom isien / og jeg icke spurte andet til hende end ærligt / saa skulde jeg kandsee nock glemme de begangne Gysl.

Orl. Jeg siger dernæst at det Haar der er saa krusset / betyder at I er vreed paa Fictitia, men har ingen Aarsag dertil / uden de som i eders Naragtige

agtige Hierne opspindes / og ingen Fundament har. Og dette siger jeg i Anledning af mit Videnskab.

Harp. Det er got nock altsammen / men der i gaaer eders Videnskab lidet for vidt / og J selv over Streegen.

Orl. Jeg kand icke med at huelle / og derfor siger jeg min Hiertens Meening. Eders Physionomie har længe siden sagt mig / at J bilder eder ind at have Forstand / og der er intet mindre hos es der end det.

O Harp. Mey hør mig til det Bagtaleriske Menniske / gaaer fra mine Dyen før jeg bliver ret vreed / det raader jeg eder.

Orl. Jeg kand sagte gaae. Og det kand være nock denne gang / for at viise eder / at jeg icke lyver / naar jeg spaaer det som sandt er. (abit.)

H

Scen. 5.

Harpagon. Florida.

O Harp. Saa ad Heckenfeld med din Spaadom. Naar Solck icke anderledes vil begegne mig / saa gir jeg dem en god Dag.

Florid. Jeg gir dem en god Dag. Ha! ha! ha! Kand der vel være galere Maade at tale paa end denne? Jeg gir dem en god Dag: Naar Solck tager saaledes / saa røber deris Maal dem / at de icke har studeret. Hvorledes kand een give det

O bort / som hand icke eyer? Alle de Lærde ere det

H udi eenige at en Foræring er kuns en Transport til Eyendom nu er det jo u-rimeligt at transportere det / som mand icke eyer. Dersom

jeg har Aarsag at Hye Eders Omgængelse min
 fiære Fader/ saa bestaaer dend een stoor Deel deri
 at I altid kommer med saa mange upolerede
 Ord/ som mand kand saae ont over at høre. Saa
 snart jeg fornemmer Fornuftens facultet at re-
 bellere saa stærck/ skurrer det mig strax i mine
 Øren; Jeg kand icke glemme det igien/ ha! ha!
 ha! ha! Jeg gir jer een god Dag!

[à parte,] Da veed jeg mange bras Folck/ som har
 brugt den Naade at tale paa før jeg; men for icke
 at fortørne hende/ saa er det bæst at sige som hun:
 [til Florida] Jeg var vreed/ derfor kand skee min
 mund løb lidet i Baglaaf; Men nu er det over/
 og nu vil jeg tale viseligere: Min fiære Daater/
 dend anden fick intet af det jeg sagde jeg vil-
 de give ham / det er sandt / men at tale alvor-
 lig/ saa har jeg een stoor Foræring til dig/ dersom
 du wilt s s s s s

Florid. Det kalder jeg at peccere imod Philosophi-
 en. Een raisonabel Siæl lader sig aldrig for-
 leede ved Gaver. Jeg elsker dend Dyd/ som grus-
 er for alt det som kaldes Foræring / og vil icke
 kiende min Fader længere / dersom hand vil bes-
 smitte min Sambittighed med Stenck og Gave.

[à parte] atter noget nyt. Jeg mercker nock/
 mand kand lett fortale sig hos hende [til Flor.]
 Men/ om jeg gjorde een Proposition / vil I vel
 høre dend?

Florid. Om jeg vil høre en Proposition, ja vist vil jeg
 det. Det vil jeg gierne; Men hvad skal det væ-
 re for een Proposition, in naturalibus eller ar-
 tificialibus.

S

Det

Harp. Det skal være een proposition, som een proposition bør være/du veedst vel jeg kand icke snakke latin.

Florid. Derfor er J heller icke god for at explicere eder ret. Jeg spørger: om dend Proposition, J vil giøre/ skal være een Konst eller noget naturligt?

Harp. [à parte] hvad skal skal jeg svare? at gifte sig/ det skulle jeg icke holde for en stoor Konst/ det er snarere noget naturligt [til Florid.] fort at sige: Jeg vil giøre dig lykkelig.

Florid. Jeg vil svare mig Pythagoras: det er meere end J formaar/ dend rette Lycksalighed kommer alleene fra Himlen.

Harp. Snack/ Snack: Jeg skal icke hendre dend næst saa langt borte. (raaber,) Jeg vil skaffe dig een Mand.

Florid. Mig een Mand? hvad skal jeg med een Mand? Een doblere/ drancfere/ ubehøfflet eller jalou til daglig Fortræd i Omgængelse?

Harp. Ney det er mig ligemeget hvem du vil have/ naar du kuns vil resolve til at tage een Mand. Lad os høre/ hvem du helst maatte inclinere til. Har du Lyst til een Officerer?

Florid. Jeg tæncker icke at gifte mig/ for at blive hafftig Encke/ dersom jeg resolverer dertil; og hvif skulle jeg gifte mig med een Officerer, der gifter sig selv/ hvor hand kommer hen: Naar jeg vil have een Mand/ saa vil jeg have dend jeg kand beholde alleene.

Harp. Behager dig een Procurator bødre?

Florid. Een Procurator, hvad skulle jeg giøre med ham?

ham? Jeg knecker icke gierne Nødden/ for at give min Næste Skallen og selv beholde Kiernen.

Harp. Vil du have een Dommere.

Florid. Hvad skulle jeg kiøbe for de Indkomster/ som den fattige maa skee er soldt for.

Harp. Har du da ingen Lyst til een anden Embedes Mand/ som enten paa Kenge- Cammeret eller Soldboden.

Flor. Jeg tæncker aldrig at boryde mine Klæder paa almuenes Bekostning.

Harp. Lyster dig een Ribmand/

Florid. Jeg kand ikke sticke mig i/ at lee/ naar andre græder over dyr Tid.

Harp. Maaskee du har større Sindighed til een Rentenerer?

Florid. Hvis Skorsteene ryge af de fattiges Trang og hvis Supper kaages af Enckers Taare.

Harp. Een Proprietarius paa Landet?

Florid. Der er saa u-dyrcket tidt og ofte i Søder/ som hands usaaede Jord.

Harp. Een Doctor?

Florid. Der/ naar hand beder om sit daglige Bødder beder om Sygdom og Svagheder.

Harp. Hvem vil du da have?

Florid. Maa jeg selv raade/ saa vil jeg heller have mig een god Bog/ end een Mand/ som intet duer.

Harp. Een Mand skal du udvælge dig/ i hvad det bliver for een?

Florid. Jeg saar aldrig bædre Mand/ end den jeg kommer i med. Jeg har nu/ allegorice at tale i 3 Aar været ligesom gift med Aristoteles, og

tænck eengang/ i dend hee/e Tid har der ickle været os et ondt Ord imellem/ hvorledes kunde jeg vente mig det af nogen Mands Person?

Harp.

Aristoteles kand være een god Mand til sit Brug/ men jeg vil have/ du skal have een anden. Thi ellers taber du hver een Skilling af de 30000 Rdl. som min Broder efterlod dig/ paa Condition/ at du skulle giffte dig.

Florid.

Had det saa være. Dend der har lært at være Philosoph, har lærdt at foragte Rigdom/ heller vil jeg leve min Tid/ med Fornøyselse i eenlig Stand end at giffte mig/ og der ved blive enten een Stykke til een Mars Lycke/ eller een Bom for een Libertiners Frihed. Farvel min Fader! jeg gaaer hen at gipre et mathematisk experiment, hvis udfald jeg længes efter at see; Forlader mig/ at jeg ickle kand blive længere. (abit.)

Harp.

Er dend Døf ickle reen gal? hvor mangen een ønsker at giffes/ og maae ickle/ dend kand blive giffte og vil ickle. See mig til hendes Mathematikke Experimenter, der hindrer hende fra at tale med Gølf; Men/ mand saaer at see i Leyslighed med hende/ med det gode finder mand bædre paa at faae hende omvendt. Og jeg haaber endnu at leve dend Dag/ da hun skal finde meere Fornøyselse i Praxin end i Theorien af Naturen.

Scen. 6.

Harpag. Florentinus.

Flor.

Jeg saae Florida gaae bort/ og betiente mig af den Tiid/ fordi jeg holdte dend for beqvem/ mest at høre Bøsseed.

Harp.

Ja jeg har talt med hende/ men hun har ingen Sindighed endnu til Gifftermaal. Icke dismindre vilde hand dog ick affkræckes; Jeg troer dog nock at faae hende overtalt. Og saa skal hand være dend nærmeste/ saa sant jeg er een ærlig Mand; men Tiden faaer med Taalmodighed at oppbie. (abit.)

Scen. 7.

Florentinus. Leandre.

Flor.

Sed Taalmodighed maae Fiikeren fiske/ og Nægersmanden vente paa Gæden; hvorfor skulle jeg da ick med Taalmodighed kunde oppbie min lycke/ til een gylden Fangst/ og min timelig Lycksaligheds Guldkommenhed.

Leand.

Min Hiertens Ven/ hvor nær est du ved at faae Florida?

Flor.

Kand see ligesaa nær som du at naae dit forsaett.

Leand.

Jeg har min Tiennere nu ude at udforske det Stæd/ hvor dend gamle Demophon holder Lucia i Bevaring/ og venter snart besked fra ham/ hvad hand har udrettet.

Flor.

Jeg har alt faaet nogen Esterræetning fra Florida, Gæderen er paa mit Parthie / Forslaget er giordt til Florida, og de øvrige Omstændigheder skal jeg fortælle dig/ dersom du wilt giøre mig den Hære/ at følge hjem med mig paa mit Cammers.

Leand.

Det giør jeg med Fornøielse / thi jeg har dog adskilligt at spørge dig til Raads om. [abeunt.]

ACTUS II.

Theatrum er Demophons Huus
inden i Gaarden.

Scen. I.

Melissantes. Leandre,

Meliss.

Hvorledes skal jeg begribe det / at vi kand komme ind paa dette Stæd / hvilket jeg altid har anseet som et tilluckt Castell / og for lang Tiid siden har hørt fortælle om / at Demophon til dend Ende alleene har indlucket med saa høye Muure og stærcke Porte / fordi hand vilde det skulle være sticket at bevare Lucia dend hand ruer over / som over een kostelig Skat ; og holde alle Mandfolck ude / paa det Lucia, icke skulle faae Dyen paa nogen / som var kionnere end hand / eller Leilighed i Hænderne at blive ham us troe. Jeg har hørt mangfoldige Ting fortælle om ham / som hand har opfundet / siden hand købte Lucia af Harpagon, og indtil nu / da hun er bles ven hands Kone / og jeg kand icke huske det stoore Tal af Jernstænger / Bielcker og andre Ting hand har gjort Omkostning paa / bare for at forstænke hende / saa at ingen kand komme til hende / og hun ey heller til nogen.

Leand.

Du skal viide / min kiære Melissantes, at Kierlighed og Erædsckhed agter hvercken Muur eller Jernstænger. Min Dienere Crispin er dend største Skielm / der kand gaae i et par Skoe / hand har Grib paa at opdirke Laase uden Nøgel / og som jeg har sendt ham ud at udforske dette Stæd /

saar er det vist nock ved hans Behændighed / at vi har funden Porten paa Klem. Længs l' efter at viide hvorledis denne hans Driftighed vilde løbe af / har tilskyndet mig selv at gaa herhid / og paa det jeg kunde have nogen Hielp i paakommende Tisfælde / har jeg taget dig med / og for moder og at du staar mig bi som en Ven / i Fald det gøres nødigt.

Meliss. Men hvad bevæger dig til saar forvovlet een resolution, jeg har bødre Tænker om din Erelighed end at jeg skulle tæncke dig til / at ville staae le Penge fra Demophon.

Leand. Jeg gaaer visselig ud paa at staae / men det som er meere værd end Penge / med et Ord at sigende Fortroelighed der er imellem os tilskynder mig at sige dig det jeg allerede har aabenbaret for Florentinus, nemblig at jeg er forliebt.

Meliss. Forliebt? og i hvem?

Leand. I Harpagons Daatter.

Meliss. (a parte) o Himmel! hands Sambittighed slaar ham / og hand tør nock komme til Forstand rett nu [til Leandre] hvilken af dem / Florida eller Fictitia?

Leand. Florida er forlovet med Florentinus, oc Fictitia er ingenstæds at finde / derfor er det ingen af dem / men Lucia er dend jeg gior mig Umage for.

Meliss. Jeg har dog hørdt en Fugl synge derom / at du haver haft Godhed for Fictitia.

Leand. Det tilstaaer jeg endnu / og de Breve, som jeg dend Tid skrev hende til / vare stilledes af et oprigtig-

tig Hierte. Jeg havde een ærlig Intention i Sinder/ at ægte hende/ oc gif derfor dend ordentlige Bey med at begjære hende af hendes Fader/ før jeg hafde dend Tre at tale et Ord med hende selv; Men Faderen var derimod.

Meliff. Det var din foriente Straf/ hvi gif du saa bagvendt til Vercks/ og hvorfors vilde du betinge hende.

Leand. Strax derpaa spurde jeg/ at hun var løben bort/ og dømt deraf/ at een anden mig ubesvift Kierlighed maa have været Aarsag til denne Flugt. Jeg tænkte at vilde slaae Hende reent af mit Sind/ men alt forgiæves. Min Kierlighed til hende var saa stoor/ at da dend icke kunde naae sit Forsæt/ væbnede dend sig med een Hæfngiærighed imod hendes Brangvillige Fader/ ja hendes heele Familie.

Jeg fik at viide/ at hendes Søster Lucia her paa dette Stæd blev bevaret af Demophon, og een synderlig Gudsdydelse overtalte mig strax/ at legge mig efter Lucia, eendeel for at besticæmme Harpagon og hands familie, eendeel for at stille dend Oprør/ som Kierlighed til Fictitia hafde anrettet i mit Hierte.

Meliff. (à parte) handlader endnu at være paa gode Beye/ men det er icke endnu Tiid/ at jeg skal aabenbare mig/ (til Leand.) har du nogen tid seet Lucia?

Leand. Endnu aldrig/ men det er nock for mig/ at jeg veed/ hun er ung/ gift og indsluttet.

Meliff. Tilstreckelig Aarsag/ at knekke Nødden fordi Skallen er haard.

Leand. Der kommer min Tjenere/ nu faaer vi
Besteed.

Scen. 2.

Meliffantes. Leandre. Crispin. Doris.

Doris. Hvor er disse Goldt kommen ind?
Crisp. Jeg kand tæncke/ de har funden Porten
paa Klem/ thi da jeg havde opdirctet den / tur-
de jeg icke lueke dend i Laas igien/ for icke at lue-
ke mig selv inde. Men det vil intet sige, det er
min Herre og een af hands gode Venner.

Leand. Hvorledes staaer det til?
Crisp. Begyndelsen er giordt. Denne smucke Pi-
ge har lovet at staa os bi/ hvormed hun kand/
og beretter at Lucia allereede er overtalt.
Dend yderste Port kand jeg opdircke som I
seer/ og saaledes lueke mig selv ind i Gaarden/
naar jeg vil/ men dermed er det icke giordt; Vi
er endda ligenær endnu. Dend høye Muur
I seer der med de tilmuurede Bindever og dend
jern Dør for/ ere de Bærelser/ hvor stæckels
Lucia sidder fængselet/ og der at komme ind
vil andre Konster end een Dirck gjøre. Laas-
sen er Dirck-fri og der hænger 3 Hængelaa-
se for foruden.

Leand. Men faaer Lucia da aldrig Lof til at kom-
me her ud i Gaarden?

Doris. Jeg veed aldrig det er skeet endnu/ uden
Hosbond har selv været til Stæde; Hun
maa ellers kære inde i Huuset/ og har kuns et
lidet Daglys/ som kommer fra Coupeln paa
Laget. Saaledes lueker hand os altid inde/

- og det jeg nu af een Hændelse er uden for/ Steer
 alleniste/ sordi hand er selv ude/ at jeg imidlertid
 skal kunde gaa omkring her paa Stødet/ og
 see vel til/ hvad her passerer/ imedens hand er i
 Byen.
- Leand. Paa dend Maade bliver det icke at tæncke
 paa.
- Crisp. Hvorfor icke det. Hvor jeg icke kommer
 igiennem med min Dirck/der kommer jeg frem
 med mit Hoved. Jeg har giort saa umuge-
 lige Ting før.
- Meliss. Men kommer der da aldrig nogen af Eder
 udi Byen/ uden Demophon alleene?
- Doris. Jo jeg saar vel undertiiden dend Frihed at
 gaae paa Torvet eller andre smaae Strinder/
 men saa er hand selv hiemme saa længe og pas-
 ser paa.
- Crisp. Nu kuns hjem igien/ for at skrive et par
 Breve i en Hast/ og lad mig saa raade for re-
 sten, det skal endda gaae vel/ i hvor galt det
 seer ud.
- Leand. Jeg vil gierne gjøre alt hvad du vilt ha-
 ve. Hilser eders Madame, og forsickerer hens-
 de/ at jeg icke faar Mist eller Røe/ før jeg har
 satt hende paa frie Fod.
- Meliss. [à parte.] Jeg skal nock vide i rette Tid/ at
 sette et contra Hiul i denne Machine [abeunt.]
- Doris. Jeg kand icke fuldracke Himlen/ der saaledes
 sender os disse Folck til Hielp/ at vi eengang
 kand komme af dette Sængsel. Vi kunde els-
 lers saaget Los at sidde her til det groede Muus
 paa os / og jeg for min part skulle ladet mine
 blom

blomstrende Mar gaae frugtesløs bort/ uden at faae een Friere/ fordi jeg saa sielden komer iblant Folk. Hvorfor er det/ at eendeel Qvindefolk saa gierne gaaer i Kircke/ og paa andre offentlige Forsamlings-stæder/ uden for at bliue seet af Mandfolk/ og med det samme faae sig een Gæstemand. Jeg gjorde gierne det samme/ dersom jeg kunde komme til dermed/ men dend Gorrig jeg har at jeg kuns sielden maa komme ud/ har satt mig mangen Kynde i min Pande. Men jeg hør nogen rasle med Porten; holla! hvem er der?

Scen. 3.

Demophon. Doris.

Dem.

Dun passer brav nok paa dend Stævel/ Det er Synd at klage over hende. Det er mig Doris, bliv icke bange. Naar du hør Porten gaae/ saa kand du læt tæncke det er mig/ thi der er ingen anden som kand lukke dend op; Men sig mig eengang/ imedens Lucia icke er hos/ fornemmer du icke hvorledes min unge Kone er tilfreds i hendes Egtestand/ hvorledes hendes Egtestand/ hendes eenlige Logementer staar hende an/ hvilke jeg efter mit Hoved har indrettet til hende? aabenbarer hun icke sine Tæncker for dig/ siden hun har Fortroelighed til dig. Jeg bilder mig dog ind/ at hun derudi endnu er Fruentimmer liig/ for at briste end dølgge hendes Hiertes Meening.

Doris

Endnu er hun icke ret træd af hendes Børnestoe/ og derfor er hendes Kierlighed til jer endnu

Dem.

endnu spæ/ ig ligere et Barns end een Kones.

Med Eiden tager dend nock til/ og naar hun icke faaer andre Mandfold at see end mig/ saa er hun lett overtalt/ at jeg er dend smukkeste. Dend vandelmødighed Fruentimmer pleyer at plages med/ naar de skal udvælge sig een Kiæreste/ Kommer gjerne deraf/ at de ere vant ved at see saa mange; Men dersom de blef opdraget fra Ungdom af/ saaledes som Lucia nu i disse 7 Aar hun har været hos mig/ saa faldt det af sig selv. Det er sandt/ dend Bekostning jeg har giordt paa denne Indrettelse med disse høye Muure/ og meget jern Beslag med viddere/ er næsten eengang saa meget/ som dend Summa jeg maatte give hendes Fader for hende. Icke dismindre saa har jeg Lyst at betragte denne Kostbare Indrettelse/ for at giøre mig til af mine skionne Foranstaltninger. Tænk eengang/ Doris! hvilket et udødeligt Navn jeg vil legge mig ind hos ald Verden dersom jeg paa dend maade kand vise Esterkommeren Bey/ hvorledes de ved een god Optugtelse skal undertvinge naturen/ og/ ved at giemme Knive for Børn/ forhindre/ at de icke sticke sig derpaa. Hvad Lucia angaar/ da er hun een Diamant som har kostet mig meget/ derfor har jeg og ret til at forvare hende/ og dette Huus er det bedste Skab dertil/ hvilket ved sin betænksumme Indrettelse komer mig for i mine Øyen/ som een ærbær Matronos

nes Dragt/ der icke aabenbarer det mindste af det smuckeste som er inden for.

Doris.

Vist har J baade Rett og Marsag til at gieme og forvare Lucia saa vel; J Kiender jo Berden/ og denne Bys Forsængeligheder.

Dem.

Det er det jeg og arbejder paa af yderste formue. Og uden til har jeg allerede foranstaltet alting til Sikkerhed/ men det indvortes/ det indvortes er det / som det gaar om. Alle mine Formaninger uagtet/ som jeg nu i 7 Aar har prædilet for hende om/ saa mercker jeg dog endnu / at der ere nogle Levninger hos hende tilbage af dend onde Natur. Denne at faae undertrycket / for disbædre at faae dend siden udryddet/ var jeg betænckt paa i Begyndelsen at ville lade alle veggene i mit Huus male med smucke ærbare og kydste Gentenker; Men jeg betænckte mig siden/da jeg betragtede/ samme igien eftertancke kunde give hende/ fordi jeg / alleene for at formeene hende unyttig Correspondence, icke har ladet hende lære at læse eller skrive. Dog alligevel/ at hun idelig skal have Kydste Erindringer/ for Dyrnene/ saa har jeg ladet alle mine Stuer male / med dislige smucke Historier/ som for Exempel/ Susanna, Lucretia og dislige/ og det haaber jeg skal give hende saa god een Impression hos hende/ som alle Formaninger. See der ere mine Nøgler/ gaae hen og luft min Kone udi at hun kand komme her til mig under disse Træer/ for at forlyste sig i det Grønne. Jeg vil icke / at hun skal forkomme i et indmuuret Cammers / og
under

under hende ald sømmelig Forlystelse; at hun tager frisk Luft til sig/ holder jeg for at være sundt/ og bør hende icke negtes/ men at hun just skal drage uden Porten og i Fiskerhuset til den Ende/ det tillader jeg hende icke: Det kand ligesaavel/ ja end bædre skee heri Gaarden/ thi her kommer ingen Fremmed.

Doris. Jeg staaer og seer paa disse Nøgler; men veed Hverken Begyndelse eller Ende paa dem/ saa mange ere de.

Dem. Ja det er icke uden Aarsag. Jeg har satt saa mange paa Ringen/ at dend / som icke veed Besteed/ derudover skal tage fejl/ og kunde blive forvildet i at finde de rette. See der / dens ne Nøgel/ med dend dobbelte Kam/ er til dend yderste Dør. Denne liden Nøgel er til Slut det for Nøgelhusket paa Mellemdøren / og denne er til Mellemdøren. Naar du nu kommer igiennem Mellemdøren/ saa staaer der et Skab i Forstuen/ det lucker du op med Nøglen til Mellemdøren/ og der finder du Nøglen til Stuedøren. Kand du nu begribe det?

Doris. Jeg vil see/ jeg kand finde derpaa. [abit].

Scen. 4.

Demophon.

Dem. Paa dend Naade meener jeg/ at min Kone er bœst forvaret for Snuksaner/ og mit ærlige Røgte for Bagtalere. Hvem kand sige jeg er jaloux, der er ingen der veed/ at jeg har saa smuct een Kone / saa jeg dertil havde Aarsag/ og jeg er fri for alles Mistanccke/ for

di jeg forekommer ald Lejlighed dertil. Vi
 stakkels Mænd lever i een fordervet Verden
 og har derfor nock Aarsag at frygte / fordi in-
 gen tager os i dend Forsvar vi burde have.
 Dersom een Kuns stiaeler et Tørklæde / saa skal
 hand hænge efter dend gamle Lov; men læs
 ber een hort med vor Kone / der skal ties stille
 med. Jeg veed mangen een Mand / der smuct
 maae putte sine Horn i Kommunen / Det har jeg
 icke Lyst til / derfor lucker jeg mine Dørre.

Scen. 5.

Demophon. Lucia. Doris.

Lucia.

(Sucker)

Dem.

Hvorledes liider Eder / min Engel / jeg er
 bange / at Glænges / fordi jeg har været ude i
 Byen.

Lucia.

Ney det gjør intet til Sagen / jeg kand nock
 flye mig andet at tæncke paa imidlertid.

Dem.

Men hvad har min Hierte fornøyet sig med /
 imedens jeg var ude / og hun ingen havde / som
 kunde spille piquet med hende.

Lucia.

Tiiden blev mig noget lang / det er vist.

Dem.

Det kand intet andet være.

Lucia.

Men jeg for at fordrive Tiden / satte mig ned /
 og betragtede det Skilderie om Susanna.

Dem.

Det var usigelig vel giordt.

Lucia.

Jeg sandt Fornøvelse i at besee det ret / og
 faldt i Søvn derover. Da syntes mig i Drom-
 me / at jeg var i een Haulge / og da jeg satte
 mig under et Træ / kom der een fremmed
 Mandsperson til mig / som gav mig saa mange

venf

venlige Ord / og tog mig i Gaun med saadan
Urtighed / at jeg endnu finder Behag deri.

Dem. Dend Indbildning kom vist nock af Susannes Historie / det Skilderie skal jeg lade bren-
de.

Lucia. Men siig mig eengang / min hierte Mand /
fører alle Koner saa indgetogen een Maade
at leve paa / som jeg.

Dem. Ja / dersom Mændene ere saa fornufftige og
forsigtige at begiære det.

Lucia. Maa da de / som have Gixælle til Mænd /
gaae i Besøgelse?

Dem. Ja ingen anden liider det.

Lucia. Hvi har jeg da icke ogsaa een Gixæll til
Mand?

Dem. Hvordan det. Hvi saa?

Luc. Fordi jeg har Lyst til at gaae i visiter.

Dem. [a parte] Skal jeg troe hun og har drømt sig
det til? (til Lucia) Ney mit Barn / det er no-
get som icke kand skee / det var een Maade du
kunde blive myrd / dersom jeg lod dig kuns
gaae over Gaden.

Lucia. Hvi blev jeg da icke myrdt imedens jeg var
Pige / og før jeg kom her i Huuset.

Dem. Det skal jeg siige jer. Der ere visse slags
Barugler / som søger altid at opsluge gifte Kon-
ner / men støtter icke om Zomfruer / nemblig:
unnyttige / løgnagtige unge Mandfolck / som intet
gjør andet om Dagen / end at gjøre amour / og
om Natten at løbe galiates.

Lucia. Dend Tid jeg var udi mine Forældres Huus /
haver jeg seet adskillige smukke unge Koner /
som

som meest hver Dag omgickes med disse Barugler/ hvorfor blev de icke og myrdte. Disforuden er jeg slet ikke bange for disse Barugler/ naar I kuns vil følge med.

Dem. Mit Barn/ ieg har jo sagt dig/ at dend fornemste Articul af een Kones Skyldighed er/ icke at disputere imod hendes Mandes Willie.

Scen. 6.

Demophon. Lucia. Doris. Crispin.

Crisp. **S**in Herre om Forladelse.

Dem. Hvad om Forladelse? Icke med min Tilladelse.

Crisp. Uden eders Tilladelse da. (Hand putter et Brev i Lucia's Barm, og leverer hende et andet i Haanden.)

Dem. Hvor i Gandens Skind oc Been kom dend Knegt fra. Jeg har vel icke glemt at lucte Poretten? hvor kom du fra? hvad est du for een?

Crisp. Jeg er et vis Appendix af min Husbond/ oc jeg kommer her for at opvarte denne unge Madame. Men ret at fortælle: saa er jeg kuns Jægere/ min Husbond er Jægermester/ jeg jagger/ men hand spiiser Bildtet.

Dem. Da skal jeg være dend Gryfft/ som I begge skal salde i/ og jeg svær dig til/ at du intet skal faae udrettet her. [Hand river brevet af Lucia's Haand.]

Crisp. Icke det min Herre/ icke det/ vil I hindre mig i at fortiene mit Brød paa een ærlig Maade/ oc i et Embede/ som jeg er kaldet til.

Dem. Din Skelm/ jeg skal Niære begge dine Dren af.

- Crisp. Jeres Ord i Respect, det er meere; end I
Land gjøre/ det eene har jeg alt mist i min Troe
Tieniste/ og det andet . . .
- Dem. Beed din Skelm/ at her er Politie-Mes-
ter i Byen?
- Crisp. Ja/ jeg har alt forsøgt hands Kappe/ dend er
afstiont tyel spanst Klæde.
- Dem. Du Knegt/ kiender du mig? jeg vil icke spør-
ge om du kiender dig selv.
- Crisp. Jeg kiender os begge meget vel/ Jer Slut-
teren af denne unge Kone/ men jeg er dend der
skal føre hende paa fri God/ I er Argus, jeg
er Mercurius, I er Dragen, og jeg er Sancte
Jørgen.
- Dem. Er der vel saadan een Skelm meere under
Solen som denne? Hvad gaber du effter?
Hvad fattes dig?
- Crisp. Svar paa Brevet.
- Dem. Det skal jeg skrive paa din Ryg med denne
Stock.
- Crisp. Det maa heller blive til een anden gang/
jeg vil nock komme igien paa een beleyligere Tid
naar I er bødre sticket at tage imod dend Tre
jeg bevise jer.
- Doris. Vil Iader icke læse Brevet i sør hand
slaaer ham uhørt Sag.
- Dem. Det er sandt nock/ bide da saa længe. [læser]:
Min Engel! i Aftes paa Opera tog Eders Dyt
en mig sungen.
I Aftes/ endnu ingen Nød den Tid var vi
begge hjemme/ men jeg maae læse det til En-
den;

[Læser]: Jeg er alleniste dend/ der har at byde over eders Slave/ giver ham kun et eenigt Bind; naar/ hvor/ og hvad jeg betaler ham/ for at viise med hvad Oprigtighed hand er Eders Trælbundne/ indtil jeg giver ham Frihed. Mit Herte sagtes dog lidet derved/ at jeg seer denne Knegt gaar feyl/ icke dismindre/ saa er jeg dog fortrydelig over hands Næseviisshed/ at løbe ind i et Huus/ fordi Døren icke er til gavnsluget; fort paa min Dør/ eller jeg skal gjøre dig Been at gaae paa. [Crispin løber bort; Demophon efter ham med Stocken.]

Scen. 7.

Lucia. Doris.

Lucia tager Seddelen af Barmen:

See/ Doris! her er et andet Brev/ men jeg ser saa bange for min Mand's Jaloufie, at jeg vilde det var brendt/ men jeg skal troe/ at det kommer fra dend samme Haand/ som sendte mig det sidste.

Doris.

Hvad andet? jeg har jo selv sagt eder fuldkommen Bestæed om alting/ lader os læse det/ taler det som hands Byen/ saa bliver det behageligt.

Lucia.

Der har du det; men jeg vil icke høre det/ jeg har afflye for at giemme det/ thi jeg blev vist nock hugget need/ dersom saa forræderist et stykke Papier fantes hos mig.

Doris.

Der ere gode Raad for/ saa længe der er Tid til at brænde det paa; men vi ville læse

det først: (læser:) i denne Aften/ eller i Morgen forsøger jeg/ om det er muligt/ at skaffe Eder Frihed/ og naar det er skeed/ indtiller jeg til jer selv/ paa hvad Maade J vil belønne Eders Befrielse Leander:

Lucia. Strax paa Jiden dermed/ dersom min Mand saae det/ saa hvervede hand vist nock et Regiment eller toe/ for at bevare hands Castell; Men dette Brev siger os ikke udsørlig/ naar/ og hvorledes hand vil gaae det an.

Doris. Det skal jeg nock siden saae at viide/ kand jeg kun komme til at gaae i Byen/ og saa legge alting over med Crispin; Men der kommer Husbond igien/ vi faar at snakke af een anden Tone/ her vil visselig gøres anden Anstalt/ skal saadanne Skelmer løbe lige ind/ saa er jeg ikke sikker paa mit Liv/ naar Husbond gaaer i Byen.

Scen: 8:

Demophon. Lucia. Doris.

Dem. Det er sandt nock hun siger.

Lucia. Jeg er saa bange over denne Hændelse/ at jeg ikke fordrifter mig til/ efterdags at være alleene/ naar min Mand gaaer ud.

Dem. Ja/ jeg skal efterdags derfor holde mig mere i mit Huus/ end jeg pleyer.

Doris Det var nock saa got/ at J forvarede jer Port med flere Laase og Luffelser.

Dem. Det er ikke saa ilde betænkt;

Doris. Dersom Husbond saa synes/ saa har jeg een
Smid

Smidde Svend til Broder/ som skulle gjøre det for got Løb/ om jeg maa hente ham.

Dem. Det gjøres icke nødvendig/ jeg faaer nock een Smid alligevel/ og Skjætter icke saa lige om got Løb/ som om got Arbejd/ lader os gaae ind i Huuset igien og lække vel til for os for først/ thi/ dersom Høgen vil slaae need igiennem Dueflaget/ saa kand vi ikke lastes/ fordi det er tilluckt. (abeunt.)

ACTUS. III.

Theatrum er en Gade.

Scen. I.

Demophon. Crispin.

Dem. **H**old Trop din Skelm/ hold Trop/ og lad mig eengang saa Hevnet mig paa dig.

Crisp. Hvad Tre Kand I have deraf/ at legge mig ned/ som intet har at forsvare mig med.

Dem. Det vil alt intet siige/ du har fortient at døe. Det skal du have til Driickpenge for din Nærvished med at op dircke Dørre.

Crisp. Au! weh! det var sigtet efter Hjertet/ men det giick icke igiennem.

Dem. Kand din Skelm endnu lee da du burde at være i Dødsens Angist/ jeg skal sly dig noget at blæse paa.

Crisp. Nu siick jeg Skam for alle min gode Dage.

Dem. Er du icke endnu død. See hvilcken een seylivet Skelm det er.

Crisp. Det kunde være til i Morgen/ thi jeg døer icke af een halvsnees Fløretter.

Dem. Floretter siger du. Ja det er sandt/ nu seer jeg først at jeg er narret / og 'at jeg har i dend Hast / taget een floret i Sted for een Kaarvede.

Crisp. Det var ilde/ jeg saae gierne/ I kunde eengang faa hevet Eder paa mig.

Dem. Det skal icke være dig skienket fordi/ jeg skal nock treffe dig een anden gang.

Crisp. Hvortil dend Ophold. Naar det skal være/ da lader det skee ligesaa got først som sidst/ jeg har dog fortient at døe.

Dem. Jeg maa blive gal over/ at dend Knegt spotter mig endnu oven i Kiøbet. Jeg vil klage ham an for Dyrigheden.

Crisp. Hvortil skal dend Bitløffighed. I kand jo selv give mig noget at blæse paa.

Scen. 2.

Crispin. Florentinus. Demophon.

Harpagon.

Dem. Det skal jeg oc være Mand for.

Flor. Hvad er dette for een Kriig.

Crisp. Jeg appellerer fra hands Hastighed til Eders Kessindighed. Florentinus! vil I være min Procurator?

Flor. Jeg forsvaret gierne alle Ustyldige.

Crisp. Da har jeg dend retferdigste Sag af Versden/ kom nu an/ om I tør.

Harp. Hvad har hand giort Eder imod / min Liære Svigersøn/ imedens I er saa forbitteret.

Dem. Hand har giordt det som ~~...~~ ja som ~~...~~ kort sagt hand har giort som een Skelm.

Det

- Harp. Det er een stoor Besskyldning. Har I Beviis derfor.
- Dem. Hvad Beviis. Nock er det/ jeg veed at det er saa/ og jeg vil at hand skal straffes derfor.
- Crisp. Der seer I gode Benner/ hvorledes hand omgaaes med mig/ hand Saggiver mig for Skelmstycker/ og har icke det ringeste Beviis at Documentere det med. Er det forsvarligt?
- Flor. Jeg kiender Karlen/ oc jeg bor at tage mig af Sagen for hands Husbonds Skyld/ hvor kommer I til at kalde ham een Skelm og hvad Beviis derfor?
- Dem. Beviis hid/ Beviis did/ det kand være Beviis nock/ at hand har mistet sine Øren.
- Flor. Mistet sine Øren? Er det sandt?
- Crisp. Der kand I høre/ hvorledes hand lyver paa mig udi alt andet. Jeg tør lade mig besigte/
- Flor. Hvad siger/ I dertil?
- Dem. Jeg siger/ at dersom hand har sine Øren/ saa vil jeg lade Sagen falde. Men det skal nock findes anderledes/ jeg gaar vis paa dend Sag/ thi hand har self sagt det.
- Harp. Det kand snart faaes at viide.
- Crisp. Her er det eene.
- Flor. Og her er det andet.
- Crisp. Een er een og een dertil gjør to/ seer I nu jeg har dem begge.
- Dem. Ja/ saa maa det og blive derved.
- Crisp. Nej/ om Forladelse. Jeg er ald for creiker dertil. De som har kunds lidet af een Ting kand mindst miste. Dend Sag lader jeg icke falde.
- Dem. Hvad vil I da?

Crisp. Stevne Eder ind for Retten og saa Dom over jer til Reparation for Bold og Overlast/og dend Beskyldning som J icke kand beviise.

Dem. See hvilcken een Sandens Knegt er det.

Harp. Hand har Ret/ og J vil vist nock tabe dend Sag.

Flor. Jeg vil raade til at capitulere om Penge.

Dem. Ney jeg har andet at give mine Penge ud til end det.

Harp. Helliger tabe Halvparten/ end vove Proces er altid mit Ord.

Dem. Jeg har et bedre Forslag for. Jeg vil strax gaa hiem og sende Doris ud/ at indkøbe i een Hast/ alt det jeg bør proviantere mig med for een lang Tiid/ og saa vil jeg siden holde mine Dørre lukket/ og icke see ud af min Dør/ saa længe jeg har proviant. Imidlertid gaar dend Dyst nock over/ og jeg er fri nock baade for Byfogd og andre. [abit.]

Crisp. Jeg takker/ at J hialp mig denne gang saa vel. Jeg skal hielpe paa jer een anden gang igien. (abit)

Scen: 3:

Harpagon. Florentinus.

Flor. Dend Striid siel vi Ende paa. Gid vi ogsaa vel havde Ende paa dend Twivlraadighed/ med hvilcken jeg maa plage mig/ saa længe jeg endnu icke har Floridae resolution.

Harp. Dend venter jeg at skaffe Eder inden een staaet Tiid. Skal jeg sige Eder min Sandhed/ saa baade gidder jeg nødig/ oc kand oc ilde komme

me

me til rette at tale med min Datter. Jeg kand icke siige hende et Ord til Naade. Og jeg kand icke faa et Ord indført for det meget Latin Skyld som hun er fuld af/ og jeg icke forstaar. Derfor har jeg hidindtil icke kunderskaffet Eder Beskeed/ men jeg har nu opfundet een anden Naade/ at faa hende overtalt. Her er een gammel Magister i Byen heder Donatus, mange holder ham for een Pedant, men min Daatter rooser ham at være meget lærd.

Flor. Al Navnet skulde jeg kiende ham. Icke er det dend gamle unge Karl/ som er udraabt for at have de mange Midler?

Harp. Jo/ dend samme er det. Hand er meget kiendt hos min Daatter / fordi de komme ofte sammen og giøre Vers og Experimenter om Kaps. Dend samme har jeg anmodet om / at vilde søge Leylighed og overtale min Daatter til Gifftermaals Tancker. Det har hand og lovet mig. Og naar vi først have det saa vidt / saa skal jeg selv giøre Forslag om jer.

Flor. Forslaget er hypperlig/ jeg glæder mig over at høre det.

Harp. I skal faa større Glæde dersom det falder vel ud/ og saaledes som jeg under Eder.

Flor. Jeg erkiender dend Godhed med ald Lybsødhed og vil afvarte dend Lycke. [abit.]

Harp. Bliiver icke for længe borte. Thi hand er just oppe hos min Daatter. Hvad som meere er// jeg seer ham alt komme/og som det siunes paa hands Geberdet/ saa er hand saa lystig/ som hand havde udrettet noget got.

Scen. 4.

Harpagon. Donatus.

Donat. Skal jeg finde Eder her min ærlige Harpagon. Jeg gjør stoor Høytid af jer/ for dend lærde Daatter I har avlot til Verden/hun har Forstand det bekiender jeg.

Harp. Det siger mange Folk.

Donat. Jeg kommer nu fra hende som i veed/og har haft dend Ære/at viise hende et Vers/som jeg har gjort een vis Ære til Ære / og jeg har med dend største Fornøyle hørt hende raisonere derom. Naar vi tilforn fandt være geraaden i een Philosophisk Discours, hvor hun har været af een/ og jeg af een anden Meening/ saa har jeg vel somme Tiden mercket/ at hendes Forstand icke har været med de aller skarpsindigste. Men nu / da jeg confererede med hende om mit Vers/ sant jeg hende af større Skionsomhed/ end jeg havde ventet. Tænck eengang der var icke et Ord i Verset/ som hun jo admirerede. Det kalder jeg/ at forstaa sig paa Poësie, og at raisonere grundig.

Harp. Men talte I noget om Gistermaal/ som jeg bad Eder.

Don. Bist gjorde vi det. Jeg skal fortælle jer det/ og jeg troer/ at I skal være fornøyet. Men først maa jeg spørge Eder/ kand I Latin og Grædsk?

Harp. Det er icke saa got for mig.

Don. Det er rett ind/ jeg vilde ellers lade Eder høre mit Vers/ og vidst Eders Betenckning derover.

Harp. Det er noget jeg icke forstaar mig paa.

Det

- Don at | Det skader icke at I icke kand Latin/ jeg kunde dog vel læse det for Eder alligevel.
- Harp. | Dend Umage blev forgiæves.
- Donat. | I det mindste kunde I høre/ hvorledes Scansionen faldt/ og sige mig Eders Betænkning derom!
- Harp. | Jeg veed Hvercken hvad Pansion eller Transition har at sige.
- Donat. | Det er Jammer for saa smuck een Mand! Saa faar det at blive med Verset/ og jeg skal i den Sted fortælle Eder hvad Eders Daatter sagde.
- Harp. | Det er noget jeg bedre kand begribe og meere læres efter.
- donat. | Hun sagde at jeg havde druckten een stoor Drick af Helicon.
- Harp. | Det kand og nock være sandt. Det er icke at liide paa/ at de Lærde jo vel tar sig een Saar iblant. Men anlangende det hun sagde . . .
- donat. | Det hun sagde om min Hyrde digt var / at Virgilius kom icke derimod.
- Harp. | Da det var ude . . . .
- donat. | Da det var ude forsickeede hun om mine lyriske Vers/at Horatius skulde icke blues ved at eye dem.
- Harp. | End videre . . .
- donat. | End videre at min Skrive-Maade var bedre end Anacreons.
- Harp. | Siiden . . .
- donat. | Siiden soor hun mig til/at min Sange-Digt var admirabel.

Harp. Jeg maa blive gal over ald dend Gladder.
Endelig da alle Bersene vare examinerede.

donat. Saa kom vi paa discours om . . .

Harp. Om gifftermaal?

donat. Ney icke endnu. Men om et lidet Epigramma som jeg i een anden Occasion har giort. Det er og i sig selv et deiligt Epigramma. Jeg har icke udi lang Tiid haft Lycke til noget bedre/ det er sammenblandet af Lyriske Sødhed og epigrammatisk Salt. Men hvad er Klocken.

Harp. Over Siuf.

donat. Saa kand jeg icke bie længere/ det er paa dert Tiid/ jeg skal overlevere mit Bers. (abit)

Harp. Liige klog blev jeg af ham. Saaledes er det med alle de som forstuderer sig / og paa dend Maade maa jeg nock være glad/ at jeg icke har lært Latin. Men der kommer min Daatter. Hvad denne icke havde Tiid at siige mig/ det saar jeg see/ jeg saar at viide af hende.

Scen. 5.

Florida. Harpagon.

Florid. Nunquam minus solus quam cum solus.
Excellente Scipio! jeg admirerer dine Gudsald.

Harp. Ach hvad dog Forældere giøre ilde/ naar de lade deres Born blive klogere end de selv ere. Jeg saae nock forud/ at Floridae Latin vilde giøre mig graa Haar/ men hendes El. Moder vilde saa have det/ og dend gode Kone havde Busserne fra mig.

Florid. Jeg er een Elskero' af smucke Sententzer
saar

saadanne Ord ere Guld vord. Men naar een
kommer frem med een upoleret Stiil/ saa maats
te hand ligesaa got slaa mig een Brand i Ø-
yene.

Harp.

Det er min Fortræd det/at hun er saa nøyreg-
nendes paa Ord. Jeg tør ick neone det Ord
Gistermaal/ thi saa er jeg bange/ at jeg forderver
Leegen/ og det er mig umugligt i dend Hast/ at
finde paa et andet.

Florid.

Som det synes saa har min Fader ubi
Sinde attale med mig.

Harp.

Jeg vilde nock/ om det kunde gise Leilighed.

Flor.

Allerbest nu/ da jeg har satt mit for at tale
med ham.

Harp.

Endnu gaar det vel. Jeg begynder at blive
bristig. Jeg vilde da nock tale med dig om . . .
om det hvad de kalder det.

Florid.

Om det hvad de kalder det. Dend Tale
maade er kuns at insultere delicate Dren. Jeg
saaer at hielp ham paa rette Vey. Er det ac-
cidentale eller Substantiale, Ens Materia
eller Ens rationis.

Harp.

Ney det er Hverken Ender eller Høns/ men
veent ud at sige/ det er Gistermaal.

Florid.

Hvi sagde I mig det ick tilforn/ saa hadde
jeg kundet forstaa jer. Det Ord er mig nu ick
saa meget imød som det har været. Dend gode
Magister Donatus har bragt mig paa gandske
andre Tancker.

Harp.

Da er det ret vel.

Flor.

Og i Steden at jeg tilforn har holt med dend
Platoniske/ saa har hand nu overlatt mig at bi-
fald

falde dend Epicuræiske Skoole / som lærer
Conjunctionem Corporum saabelsom Ani-
marum.

Harp. Jeg søger ickens / at overtale dig til Gistermaal /
siden maa du gaa i hvad Skole du vilst / det er mig
ligemeget.

Florid. Det er just det jeg siger Eder og J forstaar
mig ick. Jeg har nu resolveret at vilde gifte
mig / thi jeg seer forud / at jeg derved vinder een
stoor Fordeel.

Harp. Ja vist vinder du een stoor Fordeel derved /
tænck eengang det bliver nu Maymaaned første
kommende ; Nar siden din Farbroder testa-
menterede dig 30000 Rixdl. med Condition
om du gistede dig / og de har nu i den Tiid staaet
saa got som frugtesløs. Det er uforsvarligt.

Florid. Om forladelse min Herr Fader! om jeg siger
Eder et Ord imod. Det er slet ick imod Ber-
nenes Pligt om de sige Forældrene med Mode-
stie de Seil som de finde hos dem. Hvorfor siger
J / Maymaaned og Rixdlr. det er just dend alle
mindeligste Tale Maade som dend gemeeneste
Mand bruger / var det ick nock saa got / at J re-
doucerede disse Rixdlr. til Sextertzer og Ta-
lenter, og indrettede Eders Data efter dend ro-
meriske Calender.

Harp. Jeg taler som mine Forældre har talt for mig /
og at Folck kand forstaae mig / hvad rager mig
de Rommere med deres Calender.

Florid. O! Aristoteles! hvad ere vi dog udsele Cre-
ature naar vi ere uden Videnskaber / hvor lidet
Sove

Forfkiæl er der da imellem os/ og det Element som vi ere skabt af?

Harp. Men at komme paa Discours igien om Gifftermaal/ saa kand jeg forlade mig til / at du vilte gifte dig.

Flor. Bist vil jeg det / og jeg er kommen hid for at bede eder / at I dertil kuns vilde beramme een Dag.

Harp. Det er mig usigelig kiært. Lad mig Kysse dig for det min Daatter. Jeg skal med Glæde beramme een Dag til din Brøllups Høytiid. Men naar wilt du / at jeg maa lade din Brudgom komme til dig / for at tage Ja-Ordet af din egen Mund.

Flor. Det behøves icke / thi jeg talte med ham ret nys og hand veed fuldkommen Besteed om min Hiertens Meening.

Harp. Har du talt med ham rett nys / og naar var det?

Flor. Nu i dette Øyeblik gief Donatus jo fra mig?

Harp. Det veed jeg nock / men hvad vedkommer des din Brudgom?

Flor. Paa det sidste bliver Eders Omhyggelighed ignis fatuus, som forderver Eders Hulommelse. Donatus er dend jeg vil gifte mig med / husker I icke / at jeg sagde / jeg havde Fordeel ved dette Gifftermaal.

Harp. Donatus? hvad er det for een Snack. Hand var ligere beqvem til at være din Svigerfader end som din Mand.

Flor. Hand er jo yngre end min Svoger Demophon, og jeg er ældre end min Søster Lucia.

Det

Harp.

Det er ligemeget. Jeg vilde helst unde dig een Mand/ som kunde skaffe dig Fornøielse.

Florid.

Hvor kunde jeg finde dend bedere end hos Donatus, der forstaar sine Sprog/ kand gjøre Vers/ og Excellerer i Astronomien. Der som jeg skulle tage mig een u-studeret Mand/ saa maatte jeg vente/ at blive forstyrret i mine Speculationer om Natten/ naar hand laae og snarckede ved min Side; Men Donatus derimod kand skaffe mig Fornøielse baade Dag og Nat. Naar vi icke kand falde i Svøm for adskillige Tanker/ saa kand vi ligge og gjøre Vers om Kaps/ eller og flicke Stierne. Og om Dagen kand vi conferere med hin anden/ om det/ som vi om Natten har udfunden i Himmels Lob. Det skal I viide min Gader/ hand er alt kommen saa vidt/ at hand har seet Kirke-Spiir udi Maanen/ og jeg har allereede seet Golck til Hæst/ naar vi legge begge vores Observationer sammen/ saa tør vi kand stee være nær ved/ at finde Bey til een anden Verden/ det har noget at siige. Far vel min Gader/ jeg har et Vers i Hovedet/ som jeg vil giøre dend Autor til Hæder/ der først har funden paa Kickerter/ det maa jeg skrive før jeg glemmer det. I kand betæncke jer paa/ om I vil give mig Donatus, hvis icke gifter jeg mig aldrig med nogen. (abit.)

Harp.

Enten er min Daatter reen gal at hun falder fra een Daarlighed til een anden/ Eller jeg er ikke fuld klog/ at jeg ikke bruger dend Myndighed/ som baade Natur og Lov haver givet mig. Det er imod ald sund Fornuft at een Gader skal lade sig foreskrive Regler af een Daatter. Scen.

Scen. 6.

Harpagon. Florenfinus. Crispin.

Crisp. Som det synes/ saa er J meget vreed/ og der
er gangen Eder noget til mode.

Harp. Det Land icke andet være/ naar een Mand
er saa ilde faren som jeg. Jeg har een Daat-
ter/ som først har været saa hengiven til Stu-
deringer, at hun icke vilde gifte sig. Men nu
langt om længe/ da mand har overtalt hende til
at gifte sig/ saa falder hun paa een Daarlighed/
som er værre end den første/ og vil ingen Mand
have/ dersom hun icke maae saae dend hun pæ-
ger paa/ rembl. een Pedant i sine bedste Skoe/
og een Karl der rett nys nær havde giort mig
gal i Hovedet/ med een hob Sniel Snael om
et lumpen Bers hand havde.

Flor. Sæde er det Donatus.

Harp. Jo dend samme.

Flor. Jeg fandt forsietre / at det har staaet
mig for/ fra dend første Tid jeg hørte/ at hand
havde saaget i Commission at tale til hende
om Egteskab; Men hvad er herved at gjøre/
skal vi naae vores Forsætt/ saa maa der tæn-
kes paa Ginter/ at overbevise hende/ at Dona-
tus icke meener det. saa oprigtig med hende/ som
hand burde.

Harp. Dermed er jeg noel tilfreds/ men jeg fandt
slet ingen hitte paa.

Flor. Crispin saaget at være Messier for denne
Sag/ og jeg troer ham til/ hand siger os icke
ney. Klære Crispin/ du erindrer dig formos-
dente

- dentlig/ hvad jeg har fortalt dig om Florida, leg nu dette dertil/ saa har du een Beskrivning paa de fornødenste Omstændigheder / og Landst/ om du vil/ best tiene min Kærlighed.
- Crisp. Rett saa. Noget for noget/ om Venstskab skal holdes. Jeg er i eders Bield siden sidst/ og kand aldrig slippe til at betale dend paa bødre Maade. Har Donatus Penge?
- Harp. Sand har et anseeligt Arvegods/ baade efter Fader og efter Moder.
- Crisp. Saa har jeg alt een ypperlig Maade i mit Hoved/ at sette ham der een Stoel. [til Harpagon.] Kand I med at lyve?
- Harp. Ikke ret synderlig; Men dersom det gøres fornøden/ saa skal jeg heller see/ jeg lær mig til.
- Crisp. Det kommed derpaa an/ om I kand anstille Eder altereret i een Sag / som I veed er løgn. Og Jer skal jeg sige siden/ hvorledes I skal bære Eder ad. Gaaer imidlertid hiem til Leander, der vil jeg møde eder om et halv kvarter/ og underviise eder begge om alting.
- Harp. Men hvorfor vil du ikke strax sølge med?
- Crisp. Det kand jeg ikke gjøre/ for ikke at forsømme et andet Puds/ som jeg har i Sinde/ men jeg skal vist nock komme til eder.
- Flor. Forglem det ikke / vi skal oppebie dig med Længsel. [abeunt.]
- Crisp. Demophon loed sig forlybde/ at vilde/ sende Doris ud i Byen. Dend Lejlighed foresalder ikke altid/ derfor maa mand ikke lade dend gaae bort/ men legge Raad op med hende/ hvorledes vi

vi skal gribe vore Sager an. Her skal hun endelig forbi / derfor vil jeg oppedie hende paa dette Stæd.

Scen. 7.

Crispin. Doris. med een Torve-spand og grønne Urter paa Armen.

Crisp. Jeg troer / naar mand snacker om Gandens / saa er hand icke langt borte. Der har vi Eøsen. Doris! hvor er din Madame?

Doris. I hendes Fængsel.

Crisp. Hvor er Slutteren?

Doris. Hand er ved sin Post / som hand pleyer.

Crisp. Min Herre har ombedet mig at spørge dig om disse Ting / naar jeg saae dig / og paa samme Tid lade disse skønne Oratores vel arrive udi Dine Hænder [gir hende Ducater.] hvilke tillige skal kunde styrcke dine Seer / med dis større Magt / at hielpe din Madame til at bryde ud af sit Fængsel.

Doris. Skulle jeg vel lade mig overtale at være min Husbond utroe / oc forraade min Madame?

Crisp. Er det noget at spørge om? Der har du jo tyve vigtige Raifons dertil / og kand vente een gang saa mange / naar det er løben vel af.

Doris. Men hvad Invention skal vi bruge dertil? Det bliver icke got at opfinde / thi om Dagen ere vi indsluttede baade for og bag / og om Natten ligger Nøglerne vel forvaret under hands Pude: Disforuden er hand ligelalet søvendes som een Skædhund / og omend skönt hand luker sine Øien / saa er hands jalousie dog altid vaagende.

Crisp. Plag icke din dumme Hjerne længere / jeg har alt sunden Raad / og søger Luns Venlighed ved dig at sette det i Verck; her er een Dood / set dend i Blød / og lad din Madame med Safften deraf stryge ham lidt under Næsen / det gjør ham ingen Skade / men forarsager Luns / at hands Sands og Dren blive saa fast tillucktet som hands Dørre / og det ongefehr saa lang een Tid / at I kand sticke Nøglerne / og lücke eder ud / Gjører det / saa vil jeg og min Herre møde Eder uden for / og føre Eder paa et sikker Fristæd.

Doris. Hvor skrøbelig ere Qvindfold.

Crisp. Hvor stærck er Guld.

Doris. Skal jeg da være een Forrædere?

Crisp. Der har du toe Undskyldninger for af dø

Doris. Hvad er det for nogle Lallerbæste!

Crisp. Frihed og Eghendom.

Doris. Men min Husbond føder og klæder mig.

Crisp. Fordi hand propper dig / vilst du derfor være indbuuret min smukke Kylling.

Doris. Jeg gir mig tabt. I Aften Kloeden 10. er det bæst.

Crisp. Rett saa / jeg skal indberette min Herre det.

ACTUS. IV.

Theatrum er een Gade.

Scen. I.

Melissantes Leandre.

Leand. **Ah!** hvad Kirklighed dog har større Mage
over

over os/ end vi nogen Tid tæncker. Nu meente jeg saa vist/ at dend Kierlighed jeg havde til Fictitia laae saa dybt begravet under een Hævingierighed/ at dend aldrig meere skulle komme for Dagen; Men et lidet Brev sca hende kand gjøre større Virkning/ end jeg formodede. Hun har sendt mig disse Linier for at lade mig vide/ at hun har forladt sin Faders Huus for at elske mig med Bestandighed, og dend eneste Erindring/ at hun er endnu til/ og hendes Hiertelaug til mig endnu det samme som til forn er een Die/ der har satt mit Hjerter i fuld Brand paa nye. Kiere Melissantes tag Part med mig udi denne min Bløde.

Meliss. (à parte) Det gaar just som jeg vil/ og jeg skal paa dend Maade sette hands Kierlighed paa Prøve.

Leand. Hvad snacker du for dig selv?

Meliss. Jeg beklager eder/ at I er saa lettroende/ og I kiender kand skee icke Fictitia saavel som jeg.

Leand. Saavel som du/ har du Kiendskab til hende?

Meliss. Ja/ bedere end I/ kort at fortælle. Eder/ vi ere opfødde Børn sammen/ og jeg troer aldrig at noget Menneske kand holde meere af sig selv/ end Fictitia har holdt af mig. Een medfødt Fortrolighed imellem os har gjort os confidant, og hendes Hiertes Tæncker/ dem hun aldrig aabenbarede noget Menneske/ har aldrig været skilt for mig. Med et Ord at sige: Jeg har kiendt hende/ før jeg kiendte jer/ og jeg har altid været hendes hemmelige Raadgivere.

Leand. Icke veed du da hvor hun sig nu opholder?

Meliff. Jovist veed jeg det. Og der kunde ingen si ge Eder det bædre end jeg / dersom icke min egen Interesse hindrede mig deri.

Leand. Din egen Interesse siger du / det Ord behøver Estertanke / og kunde let opvække een Jalousie hos mig; men jeg troer Fictitia icke saalide / at hun skulle udvælge dig i Stæd for mig / tilmed saa er her anden Beviis paa.

Meliff. Men om jeg beviiser / at hun elsker mig / spiser / dricker og sover hos mig / hvad da?

Leand. Det gaaer for vidt. Tag dig i agt / hvad din Tunge siger / der skal meget til at gotgøre saadan Snæd.

Meliff. Enten du vilst tros mig eller icke / saa er det dog sandt; Jeg kand forsikre dig / at Fictitia er aldrig roelig / uden hun har mig hos sig / vores Ord / Tancker og Bæsen er saa got som eet; og denne Liighed imellem os kand icke andet end føde Kierlighed. Har I der Forpligtelse fra hende skriftelig / deri gir jeg Eder intet effter. See! her er og et Brev fra hende / og af saadanne kunde jeg skaffe mangfoldig flere.

Leand. (Læser een Seddel.) Jeg klager icke over eders Forsømmelse ved seeniste Lejlighed / endskiont jeg vel burde forlange anden Forsikring for mit gode Navn og Røgte / end det blotte Navn af Meliffantes, og at binde Knuden ved Giftermaal / dersom jeg kunde overtale mig til at troe / at der var noget i Verden af større Kraft til at forpligte ham / end dend yndest / som veyles imellem os / og hvoraf intet endnu refter ubetalt, af Fictitia.

Hvad

Meliff. Hvad synes Eder om denne Stil?

Leand. Det ligner suldkommen efter hendes Haand/
ved hvis Betragtning mit Blod begynder at
kaage i mit Liv. Dette Land icke gaae u-
paa-
talt hen; Jeg maa straffe dig/ baade fordi du
tør vove at sri til min Kiæreste/ og fordi du rø-
ser dig deraf: Træd ud.

Meliff. Jætte saa hidtig! J seer jo/ at jeg icke er saa
lyrig/ som jeg var før. Og jeg styer de Gold/
hvis sidste raison sidder paa Spidsen af Kaar-
den.

Leand. Hvortil dend Undskyldning/ det er god for
din Sundhed/ og jeg veed du nægter icke at
sægte for din Kiæreste?

Meliff. Det er meere end jeg gjør.

Leand. Du Melke-Suppe.

Meliff. Jeg tilstaaer jer Monfr. at det falder eder
til at sigte for hende; Men jeg/ som har hende
allereede i possession har det icke nodig. Jeg
veed jeg skal icke disputere min egen Rettig-
hed. Lader eder da bringe til raison. Dersom
jeg beviiser alt det jeg har sagt om Fictitia,
hvilket jeg inden 12 Timers Forløb forpligter
mig at gjøre/ saa maae J jo tilstaae/ at jeg icke
har gjorde Gruentimmeret uret/ og icke tæncke
mig det til Onde/ at jeg er lykkeligere end J.
Jætte heller maae J tæncke/ at jeg er bange/ for-
di jeg tager min Sundhed udi agt. Jeg har
dend Smukke i possession, og J har mistet hen-
de/ derfor er J lied af jer Liv.

Leand. Din Tunge frelser dit Liv; Men hvor be-
dragelig maa icke Fictitia være/ estersom hun

corresponderer med tvende paa eengang. **E**
ders Brev er af samme dato som mit.

Scen. 2.

Leandre. Melissantes. Crispin.

Meliff. **H**un er icke dend eeniste, der bær sig saaledes
ad. Betragt dend Tid vi lever i/ og see/
om icke de smuckede Fruentimmer hverve sig
fleere Beylere end een; Et stoor Dal deraf
er ligesaavel deres Gloir/ som mange Conque-
ster een Geyrvinders. Og hvorfor skulle
hun da icke ogsaa regne sig iblant de Smucke
udi hendes Tid.

Leand. Jeg haaber dog/ hun er Trofast/ og jeg fryg-
ter paa dend anden Side/ at hun er falsk. Er
jeg da jalous/ saa er det Tegn/ at jeg elsker
hende?

Crisp. Herre! det er klart/ i Aften præcise Kloks-
ten skal vi være ved Døren.

Leand. Hvem vil være mit Oracul, for at vejlede
mig i denne Forvirring/ og naar skal jeg kun-
de tæncke/ at stille mit Hierte tilfreds?

Crisp. Naar? I Aften Klocken 10 siger jeg jo.

Leand. Ach Fictitia! dersom jeg icke var dig saa
tro/ saa frygtede jeg icke/ at du skulle blive mig
utro.

Crisp. Hvad er det for noget Løn? Drømmer
hand med vaagen Døen? Jeg saar vecke
ham op: Herre! Klocken 10 i Aften/ siger jeg/
saa er Madamen færdig/ og dend gamle Tryg
udi Søsn/ og Signalet er at flygte.

Lad

Leand. Lad dend Handrey og hands Kone sove til
Dommédag. Jeg vil hverken have noget med
dig/ Ganden eller Gruentimmer meere at be-
stille.

Crisp. Hvad mon Binden nu er? Vil I saa for-
lade eders gode Venner paa eengang?

Leand. Jeg er forladt af dend smukkeste iblant de
Kion/ men maastee hun er dend saikteste.

Meliff. Det synes Eder saa/ fordi hun kom jer libt
i Forvejen; Men ald dend Glade fand I
to oprette ved een anden: Tand'er paa at
fortsætte Eders Forsæt med Lucia, hun er ven-
ligere/ hun er ung/ hun er deylig.

Leand. Vel an da/ min Hævngrædighed overvint-
er min Rierlighed. Jeg vil hævne mig paa
hendes Søster. Følg mig Crispin, præcise
Kloeken 10 skal jeg være der. [abit.] (Crispin
abit.)

Meliff. Uch Mandfold! Mandfold! hvor ubestans-
dige ere I dog i at elske; Men glæd dig Ficti-
tia, at du paa saa sneedig een Maade har faaet
Leandre i di^{er} Garn hand er fangen/ hand er
fangen/ det er vist nock/ det bestaaer nu paa
at holde ham fast. Hvor barbarisk vilde hand
revangere sig paa min Søster/ men jeg skal
komme ham i Fortiib/ estersom jeg veed Klok-
keslettet/ og jeg har alt lærdt Konsten af Cris-
pin at oplukke dend yderste Port.

Scen: 3:

Meliffantes. Florentinus. Orlando.

lidet rusendes.

Flor. Du er jeg endelig kommen saa vidt/ at ved
Crispins Vaasund er oplagt et Raad/
hvoreed vi skal bestemme Donatum, og bringe
ge Floridam til ret Forstand. Og dersom det
te Forsætt saae lykkelig Fremgang/ saa skal
vor Fortroelighed Efterdags komme til sin
Guldkommenhed/ thi saa land jeg omgaaes
med dig som med een Søster/ min kiære Fi-
critia.

Meliss. Hielp Himmel! er jeg alrøbt saa tilig!

Flor. Dorinde har fortalt mig ald Sammenhæng;
Men det bliver dig til ingen Hinder/ jeg skal
snarere hielpe til at besordre dit Forsæt. Og
Leandre skal blive forbunden at holde sit For-
te.

Orl. Ja men/ det var kun et lidet/ lidet Glas
Vin/ som gjorde mig saa aabenhiertig. Da
jeg havde saaget det til Livs/ saa maadede jeg
strax/ at jeg var et Fruentimmer/ thi jeg kunde
da icke til et Korn længere end alle de landre/
af vor Rion; Men det vil intet sige: (Knæp-
per med Fingerne) saa meget agter jeg det.

Meliss. Du har sandelig saaget meere/ end du land
taale. Det er bært/ du gaaer hjem/ og sover
Rusen ud/ at være munter til Kloken 10. og
da følges med mig paa een Expedition.

Orl. Endnu har jeg icke drucken meere end jeg
land taale: Jeg er lidet meere lystigere/ end
jeg pleyer at være. For resten stader jeg icke
meere end 3/ og jeg kunde dandse dend heele
Nat.

Meliss. Dans hen og leg dig/ som jeg har sagt/ kom jeg
vil følge med dig. Kaar

Orl. *Jeg* Far vel Florentinus, tael' for sidst. [abit.]

Meliss. *Glemmer* icke hvad I har lovet. [abit.]

Flor. *Jeg* skal holde det som een ærlig Karl;
 Det var Synd at robe hendes Forsætt/ fordi
 jeg har faaet det at vinde. Maaske Himlen
 har giordt mig saa fortroelig med Leandre,
 fordi dend har udvalt mig til et Middell/hvor-
 ved Fictitia skulle vinde Leandre. Men see!
 der kommer Harpagon, det er Tiid/ at vi tæne
 æer paa vore egne Sager.

Scen. 4.

Harpagon. Florentinus.

Harp. *Jeg* havde aldrig tænkt/ at Crispin havde
 saa dybsindig et Hoved/ som jeg fornemmer.
 Det Puds/ som hand har givet os ind, Havde
 aldrig nogen af os tænkt paa.

Flor. *Det* er troeligt noel. Ikke dismindre saa
 beroer det nu paa os/ om vi ere gode for at ud-
 føre hands Paafund.

Harp. *Jeg* har dend thngeste Kulle/ men jeg mee-
 ner dog at spille dend saa/ at min Daatter
 skal saae ophyste Dyen/ og vi vor ville frem.
 Jeg venter hende i dette Dyeblick herhvid/ og
 jeg har og Bud efter Donatum, hand kom-
 mer og noel ret strax saa vil vi sette een forsøg
 derpaa.

Flor. *Saa* er det noel bæst / at jeg absenterer
 mig/ saa længe/ og passer paa i Nærværelsen for
 at spille min Kulle.

Harp. *Giorer* saa/ men glemmer icke at passe paa
 dend rette Tiid/ naar I skal indfinde Eder.

Jeg

Flor. Jeg skal gjøre min Gliid dertil. (abit.)
 Harp. Naar mand har med gale Golt at giøre/ saermand rette sig derefter. Eftersom der er ingen lige Bey til Byen/ saa faaer vi fiore dend som kraaget er/ og forestille os/ at der er ingen anden Maade at naae vor Forsett paa/ uden dend vi har udvalt os; Men jeg seer min Daatter alt komme/ det er Tid/ at jeg begynder at spille min Kulle.

Scen. 5.

Harpagon. Florida.

Harp. Jeg arme Mand! er der da ingen Udveg for mig? Kan jeg da icke undgaae dend Ulycke. Jeg beklager mig selv/ men jeg beklager min Daatter Florida endnu meere.

Florid. (à parte.) Hvortil dend Allarm. Skal jeg troe hand tager sig det saa nær/ at jeg vil gifte mig med Donatus, da saar jeg see at bringe ham paa andre Sæncker. (til Harpagon.) Min fiore Gader/ tager Eder det icke nær/ at jeg har resolveret at gifte mig med Donatus. Skal i sin Tid sandelig icke fortryde det. Der er meget got hos dend Mand/ for det første/ saa har hand studeret

Harp. Uch! det er icke det/ som mig bedrøber/ men jeg har faaet tidende om noget/ som har større Følge efter sig/ og som er mægtig/ om det er sandt/ at gjøre os ulykkelige saa mange som vi ere.

Florid. Maaskee der ere nogle/ som har freved imod dend Julianste Stiil.

- Crisp. | Mey langt fra det.
- Florid. | Er da Systema copernicum bleven ap-
probered?
- Harp. | Det som verre er.
- Florid. | Jæde skal jeg troer at der har været nogle uds-
seglet at opleede terram incognitam, og maas-
skee har forgrebet sig paa noget, som kunde
paaføre Verden een Krig/med Syd og Nord-
Polens Indbyggere.
- Harp. | Intet af alt dette/ men Fort at sige / saa har
jeg tabt min proces, og dend Mand/ som min
Broder hafde nedsatt de 30000 Rixdl. hos/
er gaaet banquerot.
- Florid. | Er det noget at tage sig saa nær?
- Harp. | Hvad andet? nu saeer du icke een Skil-
ling af Pengene/ og jeg kand icke hielpe dig med
noget.
- Florid. | Saa holder jeg mig til min Philosophie,
som lærer mig at være fornøyet med fattigdom/
og at Rigdom ikkuns er et accidens.
- Harp. | Men mand kand icke varme sig paa Philo-
sophien, naar mand har intet at legge i Kat-
telovnen. Jeg ser min Part holder meere med
Pengene.
- Florid. | Jeg kunde icke være findet som Si og dend
sunde Fornuft viiser mig saa stor Forskiel paa
os begge/ som Astronomien inter corpora
caelestia & terrestria.
- Harp. | Men hvorled es vil det Efterdags staae til
med din Astronomie, naar du har ingen Penge
og jeg heller ingey at beløffe Experimen-
for.

Florid. Saa faar jeg at lade een Collect gaae omkring til alle Mæcenates, som elste Studeringer.

Harp. Jeg veed et bœdre Raad: Mon icke Donatus best Land gaae os til haande i denne vor Tilstand?

Florid. Useilbarlig. Ingen bœdre end hand/ og jeg veed/ at hand for min Skyld gierne gjør det. Det er og billigt i sig selv / dersom hand har Kierlighed til mig/ saa bør hand og / at bekostede Experimenter, som jeg har Behag i at vende Penge an paa/ og underholde os begge paa sin Bekostning.

Harp. Men jeg frœgter hand gjør det icke/ og seer ham an for een / der elsker dig/ men Pengene langt meere.

Florid. Det troer jeg aldrig/ thi hand er baade een Griere og een Philosophus.

Harp. Vi vil forsœge det paa det samme/ og anmode ham derom: Men dersom hand icke vill hvad da?

Florid. Saa svær jeg ved alle Bogstaver i Alphabetet, at ieg skal være Rester over mit Sind/ og dend Kierlighed jeg har sattet til ham / med at redoucere dend igien til primam materiam.

Harp. [à parte.] Det gaaer som det skal. (til Florida.) Der kommer hand/ det er bœst jeg taler strax til ham derom/ holt dig lidet til side saa lange.

Scen,

Scen. 6.

Harpagon. Florida. Donatus.

Florida gaar til Side, at Donatus icke seer hende.

Donat. **J**eg har sendt Bud efter mig min kære Harpagon, og jeg kand forsikre Eder / at jeg af Rieklighed til jer og jer Daatter icke gav mig Tid / at læse dend Oda i Horatio ud / som jeg sad forbybet i.

Harp. Jeg er Eder forbunden / at J ville gaae dend gang for min Skyld.

Donat. Jeg var tilfreds at gaae i Jlden for Eder / om det giordtes fornøden.

Harp. Jeg havde icke sendt saa dristig Bud efter jer / dersom det icke havde været saa høyt fornøden.

Don. Der har J fri Magt til. Jeg kand nock tæncke Eders Daatter haster / og vil have Brøllup / og hun har ret deri / thi Seneca siger: amor non patitur moras.

Harp. Det har gode Beye.

Don. Hun er icke af de slags / der dsølge deres Rieklighed / thi hun holder uden Tvivl med Ovidio, som siger: Quoque magis tegitur, tectus magis æstuat ignis.

Harp. Kand nock være; Men . . . .

Donat. Jeg veed nock hvad J vil sige. J vil icke beramme Dagen / før J har talt med mig / dend Ceremonie behøves icke. Jeg er særdig / naar J vil / og der skal intet hindre mig / om det end var i denne Aften.

Harp. Det er alt icke det / der har forarsaget mig at

at sende Bud efter Eder; Men jeg har været
saa u lykkelig/ siden jeg talte med eder sidst/ og
tabt een process, som importerer meere / end
alt det jeg eyer / og min Daatter Florida har
satt sine Midler til ved een Banqueroute, saa
vi hverken har noget at giøre. Brøllup for / ey
heller at leve af siden.

Donat.

Der kand jeg slett icke giøre ved;

Harp.

Jeg veed ingen Raad at komme ud af den-
ne Fortræd / uden saa er / at J vil assistere mig
af eders Midler / og siden selv bestøtte Brøll-
uppet / uden at vente eder noget til Medgift.

Donat.

Det er meere end jeg kand giøre.

Harp.

Hvi saa?

Donat.

Det skal jeg sige Eder: Horatius siger?
Scilicet uxorem cum dotē, fidemqve & a-
micos, & genus & Formam regina pecunia
donat.

Harp.

Hvad forstaaer jeg det?

Donat.

Det er dog sandt alligevel / og det kand være
Eder nock / at jeg icke kand hielpē eder.

Harp.

Hvor er nu dend stoore Kierlighed i før hase-
de til min Daatter? Hvorledes staaer det med
eders stoore Ord / at vilde gaa i Jlden / om det
gjordes nodig.

Donat.

Jeg skal tiene Eder hvori jeg kand; jeg skal
saa snart jeg kommer hjem / sette mig ned / og
skrive een Satyra mod alle banquerouterere,
og slaae Halsen i tu paa dem med jambiske
Vers; Men Venge kand jeg icke assistere es-
der med / ey heller tage eders Daatter uden Med-
gift / deri vilde J holde mig undskyldt. (abit.)

Scen.

Scen. 7.

Harpagon. Florida. Florentinus.

Florid. trinder frem uden at see Florent.

Florid. Hvad siger du derom min Daatter?

Harp. Jeg siger/ hand fortjener/ at omskabes til een Ulf som Lycaon, til een Løve som Hypomenes, eller og at dræbes som Orpheus. Ethers som jeg seer/ at hand icke uss frier efter mine Penge/ saa vil jeg icke selge mig selv i hands Slaverie. Jeg vil aldrig tæncke paa at gifte mig/ siden Mandfold ere saa ubestandige.

(Florent. trinder frem, og tager hendes Haand fat, dend hand kysser.) Ney icke saa/ min smucke Zomfrue: alle Mandfold ere icke lige ubestandige; der ere oc nogle iblant dem/ som elste af Hiertet/ og see efter inclination, icke efter Penge/ og at jeg er een af dem skal jeg være redebon at udviise/ dersom hun vil sætte mig paa Prøve.

Florid. Er det muligt/ at der er saa venlige Mandfold til? Cicero har herlige expressioner, men saadant et Haandtag er der meere Synd i/ end i een heel Oration.

Harp. Denne Person er det/ som jeg har tiltænckt dig/ og du har alltiid staaet dig selv i Lyset.

Florid. Da skal jeg efterdags betee mig baade Klogere og Lydigere.

Harp. Er det da din fulde agt at ægte denne.

Florid. Jeg kand icke imodstaa dend Kiærlighed/ som begynder at vircke i mit Hierte/ og et Dyeblieck's Experience oplyser mig mere/ end alle Ovidii Bøger de arte amandi. E Saas

- Harp. Saa kand jeg da sige dig/til dis store Fornøelse/ at dend Tidende baade om Procesfen og Banquerouten var opdigtet / for a. satte Donatus paa Prøve / thi baade dine og mine Midler ere udi Behold.
- Flor. Og hvad de icke tilstræcke skal min Formue tillegge/ saa vi kand tæncke at have vor rigelig Udkomst og leve fornøyet.
- Florid. Men vil I veltillade mig at studere/ og gjøre Experimente?
- Flor. Jeg skal selv hielpe Eder at gjøre de herligste Experimente af Verden.
- Harp. Kommer da mine Børn/ og lader os spise et Smørrebrød tilsammen; Efter Maaltid vil vi gaae hen til min Svigersøn Demophon, og gjøre ham deelagtig i denne glædelige Tidende.
- Flor. Men hand har jo luet sine Dørre og vil ingen have til sig.
- Harp. Jeg skal nock saae ham til at lue op / lad mig raade derfor. (abeunt.)

ACTUS. V.

Theatr. er Demoph. Huus i Stuen.

Scen. I.

Lucia. Doris.

- Lucia. **M**in Gluttere bliver mig hver Dag fiæd/ sommeligere / min Længsel efter Frihed heftigere/ min Taalmodighed mindre og det reiser sig altsammen deraf/ at jeg har Haab til at gelange paa fri Fod.
- Doris. Men hvorfor vil I da endelig fra dette Stæd/ hvor

hvor I Land have alt det I vil ønske Eder / I Land jo icke klage paa / at I sulter ihjel / og jer Mand / saa gammel som hand er / saa ventliger hand derhos / og gir jer hver Dag saa mange gode Ord.

Lucia. Hand maa give mig saa mange søde gode ord som hand vil / saa ere de mig dog alligevel ligesaa viderlige / som Apoteker Pisser med Sucler paa / oc efter som jeg ikke Land saae Sindighed til at elske ham / saa er jeg icke helle fornoyet med hands utidige Douceurer ; Naar hand rører mine Læber / saa er det for mig / ligesom jeg kunde kysse et fryssen Kaalhoved.

Doris. I har stor Rett / det var saa men icke mit alvor det jeg sagde før ; thi dersom jeg skulle sige min Hiertens Meening / saa er jeg af de Landker / at jer Fader har gjort ilde / i det hand soldte jer til dette Fængsel / og vi gjør meget vel / at vi tæncker at komme paa fri Fod.

Lucia. Det er let nock sagt / men var det kuns ligesaa let gjort ; Min Mand bevarer os for slittig / end vi skulle kunde undvige / og over alt / saa skal vi / om det skal skee / være betænckt derpaa / sørend Smidden faaer tern Boltten færdig til dend yderste Port.

Doris. Jeg har taget den Aftale med Crispin / at hand og hands Herre møder os her i Aften Klocken 10. Seer I denne Glaske den stoffer Eder Frihed.

Lucia. Landsee I vil jeg skal forgive min Mand ?
Doris: Nej hand døer icke saa let / men i denne Glaske er Nooden / til ald vor Fornøielse / saaledes

tillavet som dend bør være/ tager dend til Eder/og smørreer ham lidt under Næsen og i Eindingen dermed / saa falder hand i saa dyb een Sofn/ at vi kand plyndre Casteller/ tage Nøglerne som ligger under hands Hoved / og differtere naar vi vill. See der er Glaffen/ tager dend til Eder/ og salver ham lidt ind/ imedens hand lever/ hand bliver smuct deraf/naar hand er død.

Lucia: Brave Doris og fortrefflige Crispin, naar jeg kommer paa fri Fod, saa skal jeg, til een Thukommelse/ af denne Eders drabelige Gierning lade støbei Raaber dit og Crispins billede/ og det monstrum jalousie liggendes under eders Fødder/ holdendes i den høyre Haand Frihed/ og i dend anden . . .

Doris: Det har tids nock dermed/ intet viidere om denne materie. Jeg hør Eders Mand hoofte.

Scen. 2.

Lucia: Demophon: Doris.

Dem: Hvad diverterer I toe hverandre med?

Doris: Vi talte om Gistermaals Fornøielse.

Lucia: Og dets Fængsel.

D m: Hvorfor just det ubehagelige Ord/du est selv min Frihed/ Sundhed ja alting. Kand i vel tæncke jer selv udi Fængsel i mit Huus; Det jeg lucker eder inde skeer af Kierlighed til eder: Dend som har seet Verden/veed at dend er fuld af lutter Forsængelighed/ Hycklerie/ Hoffærdighed og Skaldagtighed/ og at Skionhed er et blomster/ der har mange efterstræbere. Det

er for jer Skyld alleene jeg icke tør vove jer ud.

Lucia: Som det synes/ saa har J temmelig vel for-
søgt Verden/ siden J saa veed at beskrive den/
hvad Rimelighed er der dai/ at jeg skulle faste/
forbi J haver forædt jer?

Dem: Sy mit Barn det er ufornuøden/ at i nogen-
tid seer Verden/ J har een Extract af Verdens
Skønhed i eder selv/ har i Lyst at see den/ saa
gaaer for Speilet: Derimod dersom i kom ud/
oc fik andre at see/ som kunde være ligesaa valre
og artige som J/ saa kunde det føde Misundel-
se/ og Misundelse kunde fortære Eders Kræf-
ter/ det var Synd at give Lejlighed dertil.

Lucia: Er det da icke ogsaa Synd/ at vove Doris i
slig een Farlighed/ naar hun gaaer ud.

Dem: Det har ingen Nød/ Doris er kommen til den
Alder og er saa gammel at hun fører sit Vas i
Ansigtet.

Doris: Om Forladelse. Endda icke for gammel/
dersom min Dyd icke sommetiden stod skilt-
vagt for at conservere min Tre.

Lucia: Ellers har jeg hørt sige/ at Dyden mister sin
Glands/ naar dend icke bliver proberet. Dia-
manten bliver herligere naar den poleres, oc
mon jeg icke skulle være Eder Klærere/ naar/ J
fornam/ at jeg kunde imodstaae alle verkelige
Prøve/ og derved vise fuldkommen Prøve/
baade paa min Dyd og rette Kiærlighed.

Dem: [à parte:] Ret nu har jeg intet at indvende
derimod. [til Luciam.] Kloken er hen imod
10 allereede/ det er paa Tide at gaae i Seng/
E 3 i Mor-

i Morgen vil vi tale viidere om dend materie, saa har vi een heel Dag for os. Doris! Kom ind oc klæd mig af.

Lucia. Lad mig have dend Fornøyselse i Aften selv at klæde dig af; Det skal være giordt i een Hast/ og Doris fand i midlerid slucke Lysene

Dem. Dend Fornøyselse fand jeg sagte unde hendes/ der er intet ont i [abeunt.]

Scen. 3.

Doris.

Doris. **S**læd dig Doris! nu kommer du i Frihed. Længe nock har du sucket i Trældom/ længe nock siddet indluct i et Buur/ det er eens gang paa Tiden/ at du kommer for Lysen/ imens du endnu seer noget vel ud: Du est dog icke for gammel endnu til at giftes/ oc du fand endnu tæncke til at saae dig een Mand. Hvor til skulle mand være kommen i Berden/ naar mand icke forsøgte Egestand. Men lad mig see jeg snacker icke for høyt/ der kunde nogen høre det/ og siige jeg var giste-syg; det Nastr gad jeg dog icke have paa mig alligevel. Ikke fordi/ jeg siger vel icke nogen ney/ om de frier til mig/ ja! gid de kuns vilde saa sandt! Men det er noget/ mand dog icke saa lige vil være bekiendt. Det lader saa smuct af eet Fruentimmer/ at hun stiller sig fremmed an/ naar det tales om dend materie, thi/ det er kuns Børn/ der slicker Fingrene ester Sucker/ oc derved forraader sig selv/ at de har Lyst dertil. Jeg

er gammel og trædt / jeg gaaer saa lumst af dermed. Hvad har mand og nødig at udraabe det paa Gaden / som mand tænker udi Smug. Crispin kand jeg nock liide / hand var nock een smuct Kone værd / og dersom jeg mærcker hand icke melder sig an / saa tør jeg nock fri til ham. Jeg veed det er icke uærligt / og der saar icke saa lige nogen anden det at vide. Om jeg lyver mig een halv snees Aar yngre end jeg er. Hvad kand det skade? der har fleere giordt saa for mig / og jeg bliver vel icke den sidste; Men hør jeg icke / at Nøglerne rasie; Skal jeg troe vor Fader er allereede i Seng? Eller og / som jeg meest frygter for / hans jalosie er ald for aarhaagen / end at lade sig dnyse i Sønn; Det skal I see bliver Enden derpaa / og dermed er ald vor Umage forgiaves / og jeg stæckel kommer nock til at gaae ugift min heele Livs Tid / disværre! Ney / det er saa men vor Moder der kommer / det tør betydne noget got.

Scen. 4.

Lucia med Nøglerne. Doris.

Lucia. **H**Er er Nøglerne / og hand snorck sover alt.
Doris, **H**vorledes gick det til / at det blev saa haestig bestilt?

Lucia. Hand er icke afflæd endnu / ey heller kommen i Seng; Men saa snart hand satte sig i sin Lehnestool / sidt jeg ham til at lugte til dend Flaske / som du shede mig / i Stæd for Hoved vand / som hand forlangede / og derover salt hand paa

timen i saa stærk een søvn/at jeg icke kunde ruske ham op. Saaledes kom jeg til at saae Nøglerne/ og putte hands Guldbørs i min Lomme. Jeg haste aldrig tænkt / at hands Snord'en kunde bleven saa behagelig een Music i mine Øren. [der sløites inden til.]

Doris. Heyhør/ det var knap Sagen; Jeg hør alt Signalet; lad os lufte dem ind.

Lucia. Ach/ Doris! mit Hierte slaar i mit Liv / oc jeg tør icke driste mig dertil.

Doris. Saa lad mig see Nøglerne da.

[abit med Nöglerne.]

Lucia. Jeg sucker efter Frihed / og jeg frygter for at forsynde mig; mon jeg kand forsvare/selv at sønderrive det Baand/ som saa haart er knøstet? Men mon jeg og igien kand taale det Ulag/ der ligger paa mine Skuldere? Demophon! Demophon! du est selv Skyld deri/ dersom jeg bliver dig utroe / oc har min Fader soldt mig til dig for Penge/ saa er attraae til Forsnyelse stærk nok at rationere mig. O Himmelmel/ hvilken een Bederqvægelse! jeg sees Leandre.

Scen. 5.

Meliffantes. Lucia.

Meliff. Gissader mig / skønne Lucia, at gjøre Bold paa eders Fængsel/ siden J har giordt vold paa mit Hierte. Søskende kand ikke elske hinanden saa høyt/ at jo een medfødt Kierlighed til eder/ forpligter mig til det samme. Jeg har altid haft Medlidenhed med eders
Evang/

Evang/ fra den første Tid jeg spurdte / hvorledes I blev medhandlet / men derfor har jeg icke haft Lejlighed / at give Eder Eders Frihed igien / før nu / da Eders gode Lykke har beråmet denne Time dertil.

Lucia. Jeg har været indtaget med Røgtet om jer / siden jeg tog imod Eders første Brev ; Men Eders Person indtager mig meere / end alt andet. Jeg elsker Eder / det er gandske vist. Men jeg har dog derhos Afstøje for Udyd ; og det paaminder mig paa dend eene Side / hvad jeg er min Mand skyldig / den jeg er bunden til / oc paa dend anden Side / hvad jeg bliver Eder skyldig / der løser mig fra mit Fængsel.

Meliff. Jeg er kommen at sette Eder paa fri Fod / og icke at gjøre eder til min Træl. Det jeg forlanger for min Umage / er / at I vil elske mig som en Ven / der har hjulpen Eder af Eders Trældom / oc langt fra jeg forlanger noget af Eder / som kunde løbe imod dend Pligt / hvilkelen I er eders Mand skyldig.

Lucia. Jeg vinder større Kiærlighed til Eder / nu jeg seer / at Eders Intention er saa ærlig.

Scen. 6.

Lucia. Meliffantes. Doris. Orlando.
Demophon bag ved.

Dem. Hielp Himmel / hvad er det jeg seer? Drømmer jeg / eller er jeg vaagendes?

Doris. Hvad! er denne icke Crispin? og jeg har været saa dristig med eder i Mørcke / hafde jeg

det tilforne/ I skulle icke have faaet et Kys.
Men hvad skal jeg sige derom. Dend Lycke
har været Eder bestøred / at jeg skulde forlove
mig med eder/ det faaer at blive derved/ jeg er
ikke for at tage mine Ord tilbage.

Orl. Der staaer jeg i een herlig Raade/ jeg har
à partè satt dette gamle Huus i fuld Brand/ og har
ikke een Saar Band/ at slucke det med.

Doris. Men! hvad seer jeg/ ere vi begge bedrag-
ne? Madame, tager Eder i agt/ hvorvidt I
gaaer/ denne Person er icke Leandre.

Lucia. Er det icke Leandre, saa er det een af hands
Rion/ der Landsee mere fortjener at elskes end
band. Denne er saa artig/ saa yndig/ saa om-
gængelig/ som Leandre Landsee aldrig bliver.
[Doris tar Orlando om Hovedet og kyf-
ser hende. Lucia kysser Melisantes:]

Dem. (bagved) So jeg er vaagen/ det er sikkert;
Jeg Land see min Kone/ min Pige/ mig selv/
og 2 fremmede Mands Personer/ dend Sag
vil straffes/ jeg vil hente min Dold. (abit.)

Doris. Jeg hør noget rør sig i Sengelammeret;
Jcke vil jeg haabes vor Fader er vaagen.

Lucia. Himmelen giøre mig icke saa u lycksalig.
Doris, see eensgang ad. (Doris abit.)

Scen. 7.

Lucia. Melisantes. Orlando.

Lucia. Jeg frygter for een stor Banlycke / der os
overhænger os / dersom min Mand finder
os her.

Hvora

Meliss. Hvorfor vil I frygte for een Ranlycke /
hvilken I kand indgaae; oc hvorfor vil I icke
betiere Eder af Leyligheden; som I har i Hæns-
derne?

Lucia. Min Skyldighed mod min Mand beder
mig bie.

Meliss. Eders Atraae til Frihed beder Eder gaae.

Lucia. Her er jo min arrest.

Meliss. Der er jo ier Frihed.

Lucia. Men hvad vil vel Verden sælde for een
Dom over mig?

Meliss. De vil sige I har giordt uret; og dog tæncke /
at I har giordt ret.

Lucia. Saa overleverer jeg mig da i eders Hænder:
Bærer dend Perseus, der løser Androme-
dam fra Klippen; oc tillige frelser hende fra
Dragen.

Scen: 8.

Lucia. Melissantes. Orlando. Doris.

Doris. Nu er det for sildig at undviige; dend gamle
Her vaagen og paa veye herhid; hand hend-
ter os vist nock ind; og saa gaaer det ilde til.

Orl. Der staaer vi i een herlig Maade.

Doris. Erinder I toe ind i dette Cammers; til vii-
dere Beskeed; (Orlando, Melissantes a-
beunt.) Vi andre vil icke lade os mercke med
noget; men see; om vi kand lyve ham for.

Lucia. Det vil visselig være; ellers ere vi begge om
een Hals.

Doris. Der kommer hand alt.

Scen.

Scen. 9.

Lucia. Demophon med Dolken.
Doris.

Dem. (à parte.) Jeg er bedraget/ det er vist nok.
Til hvad nytte haver ald denne Forsigtighed
været. Hvortil disse luckelser/ Begge oc
Stænger/ ald denne kostelige Bygning har
een lætsfærdig Tastes Utrøskab fordervet.
Ald Umage er forgæves/ ald Omkostning er
spildt; Men jeg vil forstælle mig for at ude-
locke dem. [til Lucia.] hvor estu mit Barn/
oc hvad gjør du her ude?

Lucia. Jeg syntes der var een Allarm/ligesom der
kunde være Jld løs i Naboelavet/ og da jeg
icke kunde saae Eder vaagen/ gik jeg ud/ for
at vide hvad det var; Men jeg troer det har
været nogle fulde Folk/ thi nu er det stille.

Doris. [à parte.] Dend Løgn fik hun snart udi
een Hast opdigtet

Dem. Giv mig din Haand.

Lucia. Bevare mig vel min Mand! Ebers Siun
kommer mig laa underlig for/ I seer ret ilde ud.
[der settes een Stoel til ham]

Dem. Jeg er icke heller ret vel/ jeg vognede op t
Forstræckelse/ oc jeg troar jeg døer snart. Mit
Timglas er nok meest udrunden/ oc du bli-
ver snart fri for mig.

Uch

- Lucia. Ach! min hierte Mand! det Død Land alleene slaae mig ihjel: Dersom J døer/ saa lever jeg icke længe/ det er vist nock.
- Doris. [a parte.] Der seer J een fuldkommen Beskrivning paa unge Koner/ som hycle for gamle Mænd.
- Dem. (à parte.) Hvor sneedig hun veed at forestelle sig.
- Lucra. Min Engel/ mig synes eders Sind er ligesaa uopasselig/ som ter Legome; Jeg ønskede jeg var saa lykkelig/ at curere dem begge. Hvorledes befinder J eder? Hvori bestaaer Eders Bekymring?
- Dem. Det er paa Tids at der gaar Bud ested din Fader. Jeg vilde nock tale med ham.
- Lucia. (til Doris.) Jeg er bange/ vi har forglivet ham.
- Doris. Det skal jeg svare til.
- Dem. Ach Qvindesold! ald vor Livstid seer vi Eder igiennem een Riffert/ hvor vi ansee Eder med Forlystelse/ men derudi ere vi som Børn/ der forliebe sig i Ducker. Vender vi Rifferten om/ og seer Eder enten nær hos/ eller med bare Øyen/ saa seer vi Forsængelighed/ Utroskab og saadanne flere Laster i Følge; Maa vi da icke billig forstrækkes for det vi tilforn har elstet.
- Lucia. Dend Tale Land jeg icke forstaae.

Doris. Dend kommer ikke meere, herved end slet
intet.

Dem. Jeg skal forklare Eder dend tydeligere
ret nu.

Scen. IO.

Lucia. Demophon. Doris. Har-
pagon, Florida. Flo-
rentinus.

Harp. Set beariber jeg ikke/ hands Dørre er aab-
ne/ oc det om Natten. Det er noget us-
sædvanligt.

Lucia. Min Hierte Fader/ nu vilde vi just sende
Bud efter Eder/ min Mand er nylig bleven
dødelig syg.

Dem. J erindrer Eder vel/ min fiære Sviger-
fader/ med hvad Venstabs J overleverede mig
eders Daatter til Egtefælle. Med hvad For-
nyhjælp jeg samme Tid tog imod hende. E-
der er ikke heller ubekiendt/ med hvad Forsig-
tighed jeg har bevaret hende/ dog ikke uden til
Raade. Thi jeg har forundt hende alting/ u-
den alleene at omgaaes med dend lastefulde
Verden.

Doris. (à parte) Fortalen er ziirlig nok/ men paa
det sidste bliver her/ vist nok Hanreyer af/ det
slinger. Saledes for mine Dren.

Dette

Dem. Dette Gruentimmer er fød til Verden for at forstyrre min Koelighed / ja borttage mit Liv. Jeg fandt hende rett nys i een ung Karls Arm / som nu er indlukket i denne bandsatte Qvindes Kammer.

Lucia. Dersom jeg nogen Tid = = =
Jeg vil icke have / at i skal bekiende for mig
Dem. alle de Forpligtelser som I hemmelig har giordt hinanden.

Lucia. Ved alt det som kysk og sandfærdigt = = =
Dem. Sværg icke. Leg icke dend Synd til din For-
demmelse: Her er aabenbare Beviis nok /
mand kand kuns lueke Cammeret op.

Scen: II:

Orlando. Meliffantes. Forrige.

Florent. lueker Cammeret op.

Flor. **H**immel! er det jer / hvad gier I her?
Orl. Tier med det I veed / og lader os see hvad der bliver af.

Harp. Her gaaer Syn for Sagn. Trinder kuns hid og forsvær eder om I kand.

Dem. Jeg anklager ingen uden mig selv. Jeg burde jeg Narr / ja jeg Narr burde at have betænkt / hvor stridig denne Piges 15 Aar ere i mod mine 60 Aar. Jeg har som een Silkesorm spunden min egen Liggfiste / det faar at være min Straf.

O stak

Harp.
Dem.

O Stackels Demophon!
Vncker mig icke/ jeg er icke Vncksomhed værd/
hvi var jeg saa gal/ og vilde være Flaagere/ end
ald Verden for mig har været; Mon jeg icke
er selv Skyld/ i ald dend Utroskab/ som Lucia
har beviist mig.

Meliff.

Lucia er Eder icke utroe/ uden i Eders Brans-
ge Mistancke hun er dydigere end J veed/ men
J er daarligere end J selv troer/ at J indbilder E-
der selv at have Horn som een Buck/ da dog Na-
turen har dannet Eder foruden.

Dem.

Denne Forflaring er for nærgaaendes lad
mig straffe saadan Dristighed. [Trecker
Dolcken, og løber efter Melissantes, som
retirerer sig til Harpagon med et Knæfald,
og i det samme taber Paruquen.]

Meliff.

Ah! frels mig min Herre. Jeg er Ficti-
tia Eders Daatter/ vil J tillade/ at jeg skal
myrdes.

Dem. }
Luc. }
Dor. }
Flor. }
Harp. }

Fictitia?

Ja visselig er det min Daatter. Dobbelt Lyl-
salighed for mig/ at faae toe af mine Børn igien
paa eengang.

Dem.

Kom da Lucia, kom i mine Arme. Siden
jeg seer/ hvor unyttige Laase/ Stænger og Muu-
re ere/ vil jeg demolere dem/ og ald min Mis-
tancke tillige. Du skal herefter hos mig nyde ald
stickelig Frihed/ og jeg fortryder dend haarde
Medfart/ som jeg har brugt.

Scen.

Scen. 12.

Lucia. Demophon. Harpagon. Doris.
 Florida. Florentinus. Meliffantes.
 Orlando. Leandre.
 Crispin.

Leand. **H**vad skal jeg troe dette Møde betyder;
 Skulle de vel legge Raad op imod vor
 Komme.

Crisp. Kansk nok være. Unge Koner ere icke al-
 tid ved et Sind. Kansksee Lucia har be-
 tænkt sig / og aabenbaret sin Mand ald vor
 Anslag / men det vil endda intet sige / saa læn-
 ge Dørren er kuns aaben.

Leand. Lad os lysre efter hvad passerer.

Dem. Dig alleene / Søster Fictitia! har jeg at
 takke for min Cuur men det var et desperat
 remedium.

Leand. **H**vad hør jeg? Søster Fictitia! Jader
 er ingen Tvivl paa længere / at det er johende /
 jeg seer hende med opladte Dyen og tillige
 med Fornøvelse.

Orl. End du Crispin vil du vel antage mig for
 Dorinde.

Crisp. Hvem der kuns havde vist saa meget før /
 saa kunde mand rigtig faaet sig et Kys iblant
 og det ganske usfortænkt.

Leand. Ligesom J aabenbarer for Verden at væ-
 re Fictitia, saa aabenbarer jeg nu for Eder
 mit Hierre / og forsikrer med ald dend Bes-
 kræftelse J maatte forlange / at jeg ingen i Ver-

- den elsker over jer. Og denne min Lycksaligheds Guldkøbenhavn fattes intet uden eders ja.
- Meliff. Det var Kierlighed til Eder/ der kom mig til at flygte fra min Fader/ og at omskifte mine Klæder. Men seer mig icke saa vandelmødig an/ at jeg skulle omskifte mit Hierte lag til eder. Jeg vil icke sette mig imod det Ægteskab som Landstæer sluttet i Himmelen.
- Leand. I veed ja nock at erindre eder/ at jeg har begiærdt denne eders Daatter af eder/ Er I nu af andre Tancker end tilforn?
- Harp. Dend hemmelig Sorg jeg har haft for min Daatter/ var stoor Straf nok for min Uforstand/ derfor vilde I nu forlade mig den/ oc være forsicket/ at jeg intet heller seer/ end denne Samling med jer og min Daatter.
- Lucia. Bliver der sluttet Bistermaal imellem min Søster og Leandre?
- Harp. Se det alleeniste/ men Florida er og forlovet med Florentinus.
- Lucia. Da er dette dend gladeligste Æften jeg nogen Tid har oplevet.
- Dem. Fra denne Dag skal jeg Datere min Brolupsdag/ thi jeg spaar mig selv/ at mit Bistermaal Esterdags bliver lykkelig.
- Crisp. Hvem der nu icke kand begribe/ hvorfor Fictitia icke havde Counage at slaaes/ hand kiender icke et Gruentimmers Naturel.
- Orl. Da det var just Marsagen/ hvorfor Dorinde icke kunde ægte Doris.
- Flor. Velkommen Søster fra din Villeg rims Gang;

Gang; I hvor stor Forskiel der end var imellem vore Sind / saa treffer vi dog begge her udi Gifftermaals Centro.

Crisp. Det kommer altsammen deraf / at Naturen gaaer over Optugtelsen.

Dem. Er der nogen / som har Aarsag at sige det / da har jeg givet Lære = Penge seem / for alle andre.

Doris. Det kand være ligemeget / hvem der har størst Aarsag af eder. Ald Berden seer dog daglig / at det er sandt.

28

End Frihed som Moliere har havt hos
dend uparthuske Verden, icke at blive
lastet, fordi hand, ved at skrive de Co-
mœdier om **Gnieren** og **SCAPIN**, har benyttet
sig dend største Deel af de tvende latinske Co-
mœdie - skrivere Terentio og Plauto; dend
samme Frihed udbeder Auctor sig hos dend
gunstige Læsere, og, til Forsickring, at hand ic-
ke agter, at erhverve Noes af andres Arbeide,
saa henviiser hand læseren til dend Engelske
Comœdie kaldet **A genoreus Hosband**, for at
kunde uparthusk skionne, hvorvidt mand
sig deraf har betient, ved dette Skue-
spils Forfærdigelse.

os
be
o-
tet
o-
nd
nd
if.
de,
fe
at

